

HUQUQ

50

(313)

YURIDIK GAZETA

Dekabr

D.	1	8	15	22	29
S.	2	9	16	23	30
Ch.	3	10	17	24	31
P.	4	11	18	25	
J.	5	12	19	26	
Sh.	6	13	20	27	
Y.	7	14	21	28	

2003

Gazeta 1997-yil 27-avgustdan chiqq boshlagan.

WWW.HUQUQ.UZ. E-mail: Info@huquq.uz

**Шу минбардан туриб
бугунги кунимиз, келгуси
авлодларимиз олдида
ўз масъулиятимизни
чуқур сезган, англаган
холда, бир ҳақиқатни
қатъиятлик билан
таъкидламоқчиман: биз
ҳеч кимга тоъбе
бўлмасдан, турли сиёсий
ўйинлар гирдобига
тушмасдан, ўз миллий
манфаатимизга жавоб
берадиган мустақил
сиёсатни давом
эттираимиз.**

Президент Ислам Каримовнинг
Ўзбекистон Конституциясининг 11
йиллигига бағишланган тантанали
маросимдаги нутқидан

Мамлакатимизда ёш авлодни соғлом ва баркамол этиб тарбиялаш давлат сиёсати даражасига кўтарилган ва бу борада кенг миқёсли тадбирлар амалга оширилмоқда.

Андижон вилояти Пахтабод тумани прокуратураси ҳам ана шу хайрли ишларда фаол қатнашмоқда.

(Суратлар: Туман прокурори М.КИМСАНОВ боксчилар клуби аъзолари билан; Спортчи ёшлардан бир гурӯҳи).

SESIYADAN SO'NG

11 декабрь куни ўз иштини бошлаган иккинчи чақирик Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг ўн учинчи сессиясини парламентимиз тарихида муҳим ўрин тутадиган анжуман сифатида баҳолаш мумкин. Сессияда мамлакатимиз ижтимоий-иқтисодий ҳаёти билан боғлиқ муҳим ўзгаришлар депутатлар орқали халқимизга етказилди. Давлатимиз раҳбари сессия ишида иштирок этиб, ҳукумат таркибидagi янги ўзгариш хусусида фикр юритди. Президентимиз ўтган йиллар мобайнида Бош вазир томонидан ижтимоий-сиёсий ҳаётда бир қатор салмоқли ишлар амалга оширилиши билан бирга айрим соҳаларда йўл қўйилган баъзи камчилик, ташаббусизлик кайфияти янгиликка тўғонақ бўлганлигини очик-ойдин эътироф этди. Шу боис ҳам депутатлар мамлакатимиз Президентининг Бош вазир лавозимига ёш, гайратли, ишбилармон кишининг тайинланганлиги ҳақидаги таклифни қўллаб-қувватладилар.

Маълумки, ҳар бир давлат халқининг ижтимоий-иқтисодий ҳаёти давлат бюджетининг даромад ва харажат қисмига боғлиқдир. Ана шу жиҳатдан қараганда мамлакатимизда ҳам давлат бюджетини қабул қилишда энг аввало ижтимоий масалалар, таълим тизими ривожини муҳим ўрин тутди. Кейинги йил давлат бюджети дастурида ҳам бу масалаларга катта эътибор қаратилган. Авалги йилларга нисбатан

бюджет лойиҳасида хайрли мақсадлар учун маблағлар салмоғи ошди. Бу бевосита 2004 йилни Ўзбекистонда «Меҳр ва мурувват йили» деб эълон қилинганлиги билан ҳам ҳамоҳангдир.

Сессияда «Валютани тартибга солиш тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикасининг янги таҳрирдаги Қонун лойиҳаси ҳам маъқулланди. Мазкур қонун мамлакатимизда валюта бозорини тартибга солиш, миллий сўмимиз қадр-қимматини ошириш, унинг эркин алма-

шида»ги Қонун лойиҳаси ҳам ўтган икки сессия ораллиғида пухта ишланди ва такомиллаштирилди. Мазкур қонун лойиҳаси бўйича ўнлаб таклифлар, бир қатор давлатлар тажрибаси умумлаштирилди. Қонун халқаро ҳамкорлиқнинг янги истиқболларини очишда муҳим ўрин тутди, чунки электрон рақамли имзо орқали энди у ёки бу хорижий шерик билан бевосита ҳамкорлиқнинг истиқболли режаларини тузиб олиш мумкин. Мазкур қонуннинг давоми сифатида сессияда «Элек-

дий тузилмаларини тугатиш ҳамда Навоий вилоятининг Навоий тумани чегараларини кенгайтириш ва номини ўзгартириш тўғрисида»ги қарорни қабул қилдилар. Бир сўз билан айтганда жорий йилдаги ўн учинчи сессия 2004 йил — Меҳр ва мурувват йилида олдимизга қўйилган мақсадларнинг амалга оширилиши руҳи билан ҳамоҳанг ўтди, десак муболага бўлмайди. Бевосита сессия ўз иштини якунлаган куни мамлакатимиз Президентининг «Меҳр ва мурувват йили» дастурини ишлаб

ИСТИҚБОЛ РЕЖАЛАРИ

шинувини таъминлашга хизмат қилди. Иқтисоднинг барқарорлиги хусусий тадбиркорлик фаолиятининг кенгайиши билан боғлиқдир. Сўнгги йилларда ишлаб чиқаришда хусусий сектор улушини ошириш бозор иқтисодининг муҳим талабига айланиб бораёпти. Ташкил этилаётган кичик корхоналар тадбиркорлиқнинг ривожланишига, ички бозоримизни сифатли маҳсулотлар билан тўлдирishга хизмат қилмоқда. Парламентимиз томонидан «Хусусий корхона тўғрисида»ги Қонун ҳам қабул қилинди.

Жаҳонга юз тутаетган мамлакатимиз халқаро миқёсда кенг қўлланилаётган услублардан ҳам фойдаланишга интиломоқда. Ёш республикамиз учун ҳали янги бўлган «Электрон рақамли имзо тўғри-

рон ҳужжат айланиши тўғрисида»ги, «Электрон тижорат тўғрисида»ги қонунлар лойиҳалари ҳам депутатлар томонидан муҳокама этилиб, биринчи ўқишда маъқулланди.

Парламент сессиясида «Фуқаролар йиғини раиси (оқсоқоли) ва унинг маслаҳатчилари сайлови тўғрисида»ги Қонун лойиҳаси ҳам муҳокама этилди ва маъқулланди. «Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартишлар ва қўшимчалар киритиш тўғрисида»ги Қонун лойиҳаси ҳам сессияда депутатлар эътиборига ҳавола этилди ва мазкур қонун қабул қилинди.

Депутатлар Бухоро, Навоий, Наманган, Самарқанд ва Фарғона шаҳарларининг туман маъмурий-ҳудуд

чиқши ва амалга ошириш бўйича Республика комиссиясини тузиш тўғрисидаги фармойиши матбуотда эълон қилинди. Фармойишда жорий йилда «Обод маҳалла йили» дастурида қўзда тутилган мақсадларнинг мантикий давоми инобатга олинган ҳолда, бошланган эзгу ишларни 2004 йилда муваффақиятли давом эттириш, хусусан, аҳолининг ижтимоий муҳофазасини кучайтириш борасида барча давлат ва жамоат ташкилотларининг куч ва ҳаракатларини мувофиқлаштириш мақсад қилиб қўйилган. Демак, ўзбекона меҳр ва мурувват, саҳоватпешалик янги йилда ҳам ҳар биримизни хайрли тадбирларга чорлаб туради.

Т. САИДБОЕВ,
ҳуқуқшунос-журналист

Чоршанбадан Чоршанбагача

11 декабрь

11-12 декабрь кунлари Тошкентда Иккинчи чақирик Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг ўн учинчи сессияси бўлиб ўтди.

12 декабрь

Президент Ислам Каримов «Меҳр ва мурувват йили» дастурини ишлаб чиқиш ва амалга ошириш бўйича Республика комиссиясини тузиш тўғрисида»ги Фармойишга имзо чекди.

15 декабрь

Давлатимиз раҳбари Ислам Каримов Озарбайжоннинг мамлакатимиздаги элчихонасига ташриф буюриб, халқимиз ва ҳукуматимиз номидан собиқ президент Ҳ.Алиевнинг вафоти муносабати билан ушбу давлат халқи ва ҳукумати га чуқур ҳамдардлик изҳор этди.

Меҳнат ва аҳолининг ижтимоий муҳофаза қилиш вазирлигида маҳаллий ва чет эл оммавий ахборот воситаларининг вакиллари иштирокида матбуот анжумани бўлиб ўтди.

FAOLIYAT

Бугунги кунда барча маҳкама ва идоралар жамоалари, ҳар бир фуқаро мамлакатимизда амалга оширилаётган ислохотлар моҳиятини чуқур англаган ҳолда, эълон қилинаётган фармон ва қарорлар ижросига масъулият билан ёндашиши лозим. Қашқадарё вилоят прокуратураси ҳузуридаги СВОЖКК бошқармаси ва унинг бўлимларида айти пайтда шундай руҳ ҳукмрон.

И.НЕЪМАТОВ,
Қашқадарё вилоят
прокуратураси ҳузуридаги
СВОЖКК бошқармаси бошлиғи

ҚИНФИР ЙЎЛДА ЮРГАНЛАР

Уққун муҳофаза қилувчи ва назорат органлари билан ҳамкорликда олиб борилган тезкор тадбирлар натижасида жорий йилнинг 10 ойи давомида 529 та ҳуқуқбузарлик ҳоллари аниқланиб, 244 та жиноий ҳамда 378 та маъмурий иш қўзғатилди. Қонунбузарлардан давлат бюджетига 2 млрд. 20 млн. сўмдан зиёроқ қўшимча солиқ ва жарима ундиришга эришилди.

Вазирлар Маҳкамасининг 2002 йил 6 майдаги 154-қарори ижроси юзасидан ўтказилган тадбирлар натижасида 55 ҳолатда жиноий иш қўзғатилди. Жумладан, фуқаролар Э.Сувонов, Ҳ.Сувонов, А.Абдуғаниев ва бошқалар божхона назоратини четлаб, Туркменистондан мамлакатимиз ҳудудига Корея Республикасида ишлаб чиқарилган «Рипе» сигаретларини доимий равишда олиб келаётганликлари маълум бўлди. Бунда улар Қарши шаҳридаги 2529-автокорхона ҳайдовчиси Ш.Қиличев бошқарувидаги «ЗИЛ-130» автомашинасидан фойдаланишган. Қонунбузарлар охириги мартта 2002 йил 6 февраль кун 35 млн. сўмлик 87.500 қўти сигаретни Қарши тумани Тўқмангит қишлоғида яшовчи А.Ҳайитовнинг уйига тушириб, номаълум кишиларга 44.130 қўтисини сотиб юбориб, қолган 43.370 қўтисини сотмоқчи бўлганда ушланганлар. Ушбу ҳолат юзасидан айбдорларга нисбатан жиноят иши қўзғатилган.

Яна бир фуқаро И.Раҳматов эса Шаҳрисабз шаҳридаги «Минг хил буюмлар» бозорида хориждан келтирилган, сифат сертификатига эга бўлмаган телевизорларни пуллаётган вақтида ундан 1.280.000 сўмлик мол ашёвий далил сифатида олиб қўйилди.

Давлат томонидан ман этилган фаолият билан шуғулланиш жиноят ҳисобланади. Дейлик, уй шароитида чигитдан

истеъмол учун яроқли ёғ ишлаб чиқариш мумкин эмас. Бу тажрибада аллақачон исбот қилиб берилган. Лекин айрим сохта тадбиркорлар барибир шу ишга қўли уришди.

2003 йил 10 май кун Ҳарши шаҳар прокуратураси ҳузуридаги СВОЖКК бўлими ходимлари ўтказган тадбир натижасида шаҳардаги Мирзо Улуғбек кўчаси 10-а уйда яшовчи Д.Эрназаров ўз уйида чигитдан пахта ёғи ишлаб чиқарадиган жувоз ўрнатиб, яширинча фаолият кўрсатаётганлиги аниқланди. Унинг ҳовлисида 870 кг. чигит, 70 кг. пахта ёғи, 500 кг. кунжара, 1 комплект мойжувоз далилий ашё сифатида олинди, тегишли ҳужжатлар расмийлаштирилган.

Умуман шунга ўхшаш 18 та ҳолатда ҳар хил турдаги маҳсулотлар ишлаб чиқараётган яширин цехлар фоти этилди.

Хорижий валютанинг ноқонуний савдоси билан шуғулланиш ҳолларига қарши ходимларимиз бошқа назорат органлари билан ҳамкорликда қатор ишларни амалга оширдилар. Жорий йилнинг ўтган даврида 24 та ҳуқуқбузарлик ҳолати аниқланиб, 20 та жиноят иши, 4 та маъмурий иш қўзғатилди. Ҳуқуқбузарлардан 18.902 АҚШ доллари, 8950 Россия рубли ҳамда 336.000 сўм ва 700 АҚШ доллар қийматидаги моддий бойликлар далилий ашё сифатида олиб қўйилди.

Хулоса қилиб айтиш мумкинки, ноқонуний йўллар билан пул топишга уриниш, шанига доғ тушириш эвазига тўқин-сочин ашашга интилувчилар ҳаёти ҳавас қилғилик эмас. Тадбиркорлик билан қонун доирасида шуғулланиб, ҳам ўзига, ҳам давлатга наф келтираётган кишиларни бошқаларга ибрат қилиб кўрсатишимиз, қўллаб-қувватлашимиз лозим.

NAZORAT

Тобора чуқурлашаётган интеграция ва глобаллашув жараёнлари қатор қўлайликлар билан бирга қўллаб муаммоларни келтириб чиқармоқда. Айниқса эндигина ривожланиш йўлига кирган ёки минтакавий ва табиий шароитларига кўра тор йўналишда ихтисослашишга мажбур бўлаётган давлатлар иқтисоди бир жойда «депсиниб» қолиши мумкин. Чўнки бундай вазият ушбу давлатларда миллий валютани конвертациялаш, ички бозорни истеъмол товарлари ва замонавий хизматлар билан таъминлаш, шунингдек инфратузилмаларни ривожлантиришда катта қийинчиликларни келтириб чиқаради. Шу боис бундай вазиятдан чиқиш, иқтисодийни ривожлантириш учун импорт ва экспорт режимида оид муайян чеклашларни қўллаш амалда учрайдиган табиий ҳолдир. Бундай тартиб мутахассислар тилида иқтисодийни диверсификациялаш деб аталади.

Халқаро савдонинг бир неча ўн йиллик тажрибаси шун қўрсатадики, кўпгина давлатлар жаҳон бозоридан устунликка эга бўлиш учун «ҳужумкор стратегия»ни қўллайдилар. Бошқа давлатлар товарлари савдосини ўз ҳудудидан чеклаш, ташқарига айнан шу турдаги товарларни таннаридан-да пастроқ нархларда тақлиф қилиш шулар жумласидан. Бундай рақобат натижасида ривожланаётган давлатлар иқтисоди жиддий зарар кўриши, тор конъюктурга асосан товар ишлаб чиқариш билан қаноатланиши, ҳомашё етказиб беришга ихтисослашган мамлакатлигича қолиб кетиши мумкин. Мана шу ҳавф-хатарларни бартараф этишнинг оқилона йўли ички иқтисодийни ҳимоя қилиш, иқтисодий ўсишни рағбатлантириш, эндигина оёққа тураётган янги тармоқларни ҳимоя қилиш мақсадида импорт ва экспорт чекловларини киритишдан иборат.

Ўзбекистон ҳам юқоридаги муаммолардан холи эмас. Шу боисдан 2002 йилнинг май ойида Вазирлар Маҳкамасининг 154-қарори қабул қилинган. Тарихий тараққиётнинг муайян палласида ватанпарварлик ҳал қилувчи аҳамиятга

эга бўлган ҳолатларга кўп мисол келтириш мумкин. Вазирлар Маҳкамасининг ушбу қарори ҳам ҳар биримиздан ватанпарварликни тақозо этади.

ШАҲАР БЕДАРВОЗА ЭМАС...

Лекин афсуски, орамизда ушбу қарорнинг туб мақсадини тўла англаб етмаган ва унинг ижросига қарши ҳаракат содир этаётганлар ҳамон мавжуд. 2003 йилнинг 1 ноябрида Сирдарё вилояти ҳуқуқ тартибот идоралари томонидан 3749 та ана шундай ҳолат аниқланиб, 199 та жиноят иши қўзғатилган. 3456 шахс маъмурий жавобгарликка тортилган.

Келинг, ушбу шахсларнинг айримлари билан таништириб ўтайлик. Сирдарё туманидаги Оқунбобов номи хўжалиқда яшовчи Турсуноӣ Шомуродовнинг ҳовлисида 300.300 сўмлик 434 метр газлама

ва 259.200 сўмлик 2020 донна чинни идиш борлиги аниқланди. Юқ эгаси ушбу товарларни Қозоғистоннинг «Сапар бозор»-идан олганлигини эътироф этди. Шунингдек, 2003

йилнинг 1 ноябридаги гиждуюнлик М.Эргашевага тегишли 505.600 сўмлик, самарқандлик К.Аббосовга тегишли 540.000 сўмлик, бухоролик А.Мухаммедовга тегишли 616.000 сўмлик товарлар қўшни давлатдан мамлакатимизга ноқонуний олиб қилинаётганда ҳуқуқ тартибот идоралари томонидан тўхтатилди.

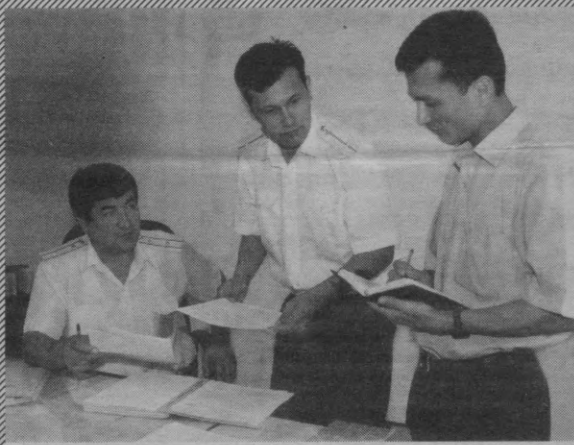
Юқоридагилардан кўриниб турибдики, қарор ижросига оид чоратадбирларни анада қучатириш лозим. Бунинг учун ҳар биримиздан уйғоқ виждон, ватан равақига содиқлик талаб этилади.

Фуркат ЖУМАЕВ,
Сирдарё вилояти
прокурорининг
катта ёрдамчиси.
Абдурахмон МУСТАФОҚУЛОВ,
«Нуқуқ» муҳбири

Моҳият

Ёмонликнинг
шаҳобчалари кўп
бўлса ҳам, улар-
нинг асоси таъ-
ма, ғазаб ва
илмсизликдир.

Абу Райҳон БЕРУНИЙ

Асака тумани прокурори С.Йўлбарсов прокурор ёрдамчиси А.Давдасов ва бозордаги вазифаларни муҳофиза қилмоқда.

AFSUS

Биз бу воқеани баён қилиб кимларнингдир битмай турган ярасини тирнамоқчи эмасмиз. Содир этилган жиноят тафсилотларига батафсил тўхталиб, уни ўзимизча таҳлил қилиш ниятимиз ҳам йўқ. Фақатгина қотил йигит фожеасига ҳолис муносабат билдиришга ундамоқчимиз. Шояд, кимларгадир сабоқ бўлса.

Мамлакатнинг турли бурчакларидан пойтахт сари йўлга чиққан ўспиринларнинг икки тоифага ажратса бўлади. Биринчи тоифа ўспиринлар ўқийман, маълумотли бўламан деган ниятда, иккинчи тоифадагилар эса ишлаб пул топаман, кейин бир гап бўлар қабилида ният қилиб азим Тошкентга йўл олишди. Сурхондарёлик Шамсулани ҳам шартли равишда иккинчи тоифага киритсак бўларди. Бироқ...

МОЛБОҚАРНИНГ ҚИЯМИШИ

Шамсулла «Чорсу»нинг шундай биқинида жойлашган мардикор бозоридан санқиб юриб кунни кеч қилди. Ҳавонинг ҳам қовоғи уюлган: на қор ёғади, на ёмғир. Кечадан буён юракни сиқади, ёқимсиз ҳолат. Кўёшни ҳам соғинар экан одам. Таниш «ҳамкасбларининг» ҳазил-хузули ҳам, салкам бир йилдан буён кўришмаган синфдош ошанасини учратиб қолгани ҳам унинг қил сифмаётган кўнглини ёритолмади. Қўз ўнгидан қонга беланган, жон талвасасида тўлғонаётган аёл нари кетмас, ҳаммаси қўзилиб кетган тушдай эди гўё. Шамсулла бошидан кечирганларни ҳақиқатан туш бўлиб қиши учун ҳозир ҳамма нарсадан кечишга тайёр эди. Ўзи нима бўлди? Фикрларини жамлаб, бўлиб ўтган воқеаларни бошидан эслашга уриниб кўрди.

«Қўйлик»даги мардикор бозоридан rischiни териб юрган кезлар эди ўшанда. «Тико»да келган икки кишини иштаб кишилар ўраб олишди. Одатдагидай савдолашиш бошланди.

— Қорамол бор, боқадиган одам керак.

Шамсуллага жон кирди. Мол боқиш ҳам иш бўлганими? Эсини танибдики, мол

боқади. Мактабни қанда қилса-қилган, мол боқиш қанда қилмаган.

— Қанча? — деди шондан. — деди шондан. Бу билан у иш ҳақини сўрадим ёки қорамоллар сонини, ўзи ҳам англамади.

— Анча, — деди «Тико»дагилардан бири. — Ойига 20 минг бераман.

— Келишди, — Шамсулла шундай деб «Тико»нинг эшигига ёлпишди.

Ушанга ҳам икки йил бўлди. Шамсулла «хўжайин»нинг хизматини қилди, кам бўлмади. Ёйиш-ичиш, турар-жойдан ташқари ойига 30-35 минг сўмдан «маош» олиб турди. Албатта иш аввал уйлағанидек осон эмас экан: 30-40 бош қорамолни уудлаш бир йигитга баъзан оғирлиқ қиларди эди. Лекин нолимас ҳам бўларди, қишлоғида шу пулниям тополмасди.

Уша кун, февралнинг ўн саккизинчисида Шамсулланинг эрталабдан кай-

фияти бўлмади. Уйига кетгиси келди. Ишларини тугатиб «хўжайин»нинг уйига борди, уй бекасида бошқа ҳеч ким йўқ экан. Қайтиб кетмоқчи бўлди. Сўнг яна фикрдан кайтди.

— Кенноӣ, уйга бориб келмоқчийдим, шунга ойлигимини... — Шамсулланинг гапи озғида қолди.

— Кеча сўраганим бўлмасмиди? Хўжайиним келсинлар, пулни ўзлари берадилар.

— деди уй бекаси.

— Бугун кетмоқчийдим, қачон келадиги эрингиз?

— Кечроқ келаман деганлар, эртага чиқарсан.

— Кенноӣ, ярминчи бўлсамиз тўғридаб беринг. Ўтган ойдаям оловмиди пулни.

Ичкари кириб кетган бека анча қуттириб қилди. Уч-тўрт минг пулни узатар экан, «ма, бошқа пул йўқ» деганча эшикни қарс ёпиб уйга кириб кетди.

Шамсулла пулни санаб ҳафсаласи пир бўлди. Бекани яна қаққирди.

— Кенноӣ, бу пулга Сурхондарёмас Сирдарёга етмайман-ку! Қўпроқ бераверинг.

Уй бекасининг жаҳли қилди. Шамсуллаям қизишди. Ўртада жанжал қилди. Аёлнинг ҳақоратлари меъврдан ошиб кетди. Ёввойи, ваҳший бир ҳис Шамсуллани қамраб олди.

«Мен буларга қўлимиди!? Қўрсатиб қўяман ҳозир!»

У ёғини яхши эслаёлмаиди: қўлига пичоқ қаердан тушиб қолди, қандай қилиб «кенноӣ»ни чавақлаб ташлади, ўзим билмай қолди. Ўзига келганида аёл қонга беланиб ётар, ўзи эса даг-даг қалтирарди. Нима қилиб қўйганини тушунган йигит ҳалиям шайтон кутқусидан қутулмаган, энди ҳаёлида фақат пул айланар эди. Пул қидириб ҳоналарни титпит қилди. Тополмади. Сўнг эндидаги кир бўлиб, эскириб кетган кийимларини ечиб ташлаб, қўлига илганган оҳорли либосларни кийиб кўчага чиқиб кетди. Қаерга боришини билмай айланиб-айланиб «Чорсу»даги мардикор бозорига келди.

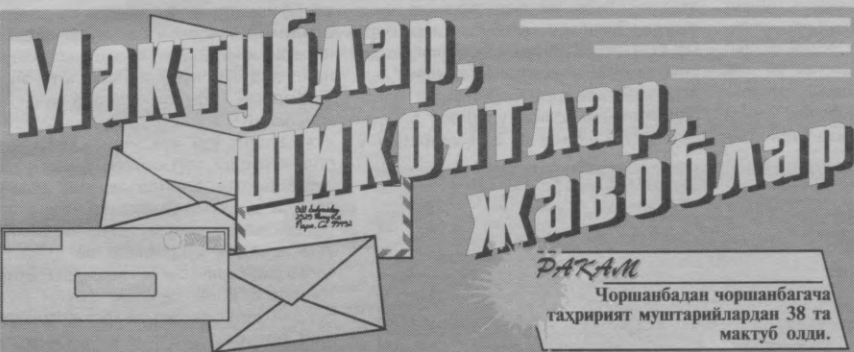
«Улиб қолмадимикан?» деган савол тинчлик беравермаган, бир неча марта хўжайинининг уйига телефон қилиб «кенноӣ»нинг аҳволини сўради.

Бу пайтда эса хонадон аҳли азада эди. Оғир жароҳатлар сабаб аёл вафот этган эди.

Қотиллик содир этганини тушуниб отган Шамсулла милиция ходимларига ўзини топишди. Шундоқ ҳам ИИБ ходимлари аллақачон унинг изига тушиб, Шамсулла қайта-қайта телефон қилаётганда телефон апаратига уланган аниқлагич унинг қаердалиги ҳақида маълумот бериб бўлган эди.

Суд ҳукми билан йигирма ёшли қотил қилмишига яраша ҳазога тортилди.

Собит АЛИБОВ,
Тошкент шаҳар
прокуратурасининг
бўлим прокурори

«ТУҒРУҚХОНА ЯНА ЁПИЛДИ...»

Газетамизнинг шу йил 43-сонида журналист Қ.Жўразаровнинг «Туғруқхона яна ёпилиди...» номли танқидий мақоласи чоп этилган эди. Унда Сурхондарё вилоят туғруқхонасида юз бераётган ноқулай эпидемиологик ҳолат натижасида касалхона фаолияти бир неча бор тўхтагани ҳақида сўз боради. Тахририятимиз мақола юзасидан Соғлиқни сақлаш вазирлиги ва Термиз шаҳар прокуратурасидан расмий жавоб олди.

Ушбу мақолада кўрсатилган камчиликлар Соғлиқни сақлаш вазирлигидан юборилган комиссия томонидан атрофлича ўрганиб чиқилди.

2003 йилда вилоят туғруқхонаси уч марта ёпилган. Бунга шаҳар канализация қувурларидаги носозликлар ва авария юз берганлиги сабаб бўлган. Шундан кейин вилоят туғруқхонаси бош врач Р.Қорақулов 2003 йил 4 июнда 68-сонли, 22 августда 79-сонли, 10 октябрда 110-сонли хатлар билан Термиз шаҳар «Сувоқава» ишлаб чиқариш корхонасига кўп марта мурожаат қилган. Лекин шунга қарамай яна икки марта авария юз берган. Бу ҳақда вилоят соғлиқни сақлаш бошқармаси бошлиғи Н.Абдуллаевга, унинг муовини Х.Қурбонова ҳам 2003 йил 11 октябрь куни 116-сонли хат билан мурожаат қилинган. Туғруқхона ёпилган вақтида ходимлар 1 ставкадан маош олиб туришган ва бошқа туғруқхоналарда ишлаган. Ҳозирги кунда шаҳар канализациясидаги носозлик бартараф қилинганлиги сабабли туғруқхона ишламоқда.

Термиз шаҳар ҳокими А.Чориев, Термиз шаҳар «Сувоқава» ишлаб чиқариш корхонаси бошлиғи А.Шамиров номига шаҳар канализациясида бўлаётган авариялар ҳамда бунинг олдини олиш тўғрисида хат йўлланди.

Вилоят соғлиқни сақлаш бошқармаси бошлиғи Н.Абдуллаевга вилоят туғруқхонаси канализациясини шаҳар канализациясидан ажратиш масаласини ҳал қилиш топширилди.

А.КОМИЛОВ,
Соғлиқни сақлаш вазири ўринбосари

Термиз шаҳар прокуратураси томонидан мақолада қайд этилган ҳолатлар шаҳар давлат санитария-эпидемиология нazorат маркази ҳамда «Сувоқава» ишлаб чиқариш корхонаси мутахассислари иштирокида кўриб чиқилди.

Ҳақиқатан ҳам туғруқхона ичимлик суви билан ўта қониқарсиз даражада таъминланганлиги сабабли Термиз шаҳар ДСЭНМ томонидан касалхона фаолияти 2003 йил 2 июндан бошлаб профилактика ишларини ўтказиш, ичимлик суви билан таъминлаш учун вақтинча тўхтатилган. Шундан кейин бош врачнинг билдиришномаси асосида бу ҳол яна икки марта тасдиқланган.

Баён этилган ҳолатларга аниқлик киритиш мақсадида тозалаш ишлари билан шугулланётган шаҳар «Сувоқава» ишлаб чиқариш корхонасида шу масалага дахлдор ҳужжатлар ўрганилди.

Масъул ходимларнинг тушунтиришича, Т.Мирзоев кўчасида жойлашган «Таъмирлийҳа» корхонаси ёнидаги магистрал оқава коллекторида жорий йилининг 21 августидан катта носозлик содир бўлганлиги учун вилоят туғруқхонаси фаолияти тўхтатилган.

«Сувоқава» корхонаси вужудга келган бу ҳолат сабабларини оқова коллектори 1984 йилда қурилиб ишлатиб келинаётганлиги, ҳозирга келиб ишлатиш мuddатини ўтаб бўлганлиги ва яроқсиз ҳолга келганлиги, таъмирлаш учун техника ва механизмларнинг етишмаслигига боғлади.

Шу сабабли шаҳар ДСЭНМда туғруқхона фаолиятига дахлдор ўтган йиллар давомида тўпланган ҳужжатлар ҳам ўрганилди. Маълум бўлишича, юқоридаги сабаблар билан туғруқхона 2001 йил 24 июль куни ҳам тўхтаган ва ярим йилдан ошиқроқ вақт давомида таъмирлаш ишлари олиб борилиб, 2002 йил 11 февраль куни фаолият кўрсатишга рухсат берилган.

Масала ҳар тарафлама ўрганилиб, фавқулодда эпидемиологик ҳолат содир бўлишининг олдини олиш мақсадида прокуратуранинг талабига кўра ДСЭНМ томонидан «Сувоқава» корхонаси бошлиғи ва туғруқхона бош врачига ижро қилиш учун, шаҳар ҳокимлигига маълумот учун «Санитария талабномаси» берилди.

Вилоят туғруқхонаси 2003 йил 27 октябрдан бошлаб фаолият кўрсатиш келмоқда.

С.ОМОННЁЗОВ,
Термиз шаҳар прокурори

ТАХРИРИЯТДАН:

Аббатта, газетамизда чоп этилган танқидий мақолани ўз вақтида ўрганиб, муаммони бартараф этиш чора-тадбирларини кўрсатилиш учун вазирлик ва шаҳар прокуратурасига мишлатдорчилик бидирамиз. Умид қиламизки, қилинаётган санъ-ҳақаратлар тез кунда самарасини беради. Ахир ўз вақтида муҳтож ишчи-ердам берадиган масканнинг оилаб ёпиб қўйилиши аҳолига жуда катта ноқулайликлар туғдириши мумкин.

Оқдарёлик З.Абдувоҳидов ва бошқалар тумандаги «Даҳбет» машина-трактор парки акциядорлик жамияти раиси И.Уролов томонидан йўл қўйилган суиистеъмолчиликлар ва ишчиларнинг иш ҳақлари тўланмай келинаётганлиги ҳақида тахририятимизда мурожаат қилинган эди. Яқинда ушбу шикоят-ариза юзасидан Самарқанд вилояти прокуратурасидан расмий жавоб олдик.

ТЕКШИРУВ ЎТКАЗИЛДИ

Аризада кўрсатилган вақтларни текшириш жамиятнинг ҳўжалик-моллиевий фаолияти билан боғлиқ бўлгани сабабли Оқдарё туман прокурори томонидан текширишларни мувофиқлаштириш ҳудудий комиссиясидан жорий йилнинг 2 август куни рухсат сўралган. Комиссиянинг 21 августдаги 1731-хатига кўра ушбу жамиятда комплекс текшириш ўтказиш жорий йилнинг 4-чорак режасига киритилганлиги кўрсатилган. Шу сабабли жамиятда моллиевий-ҳўжалик фаолияти бўйича текшириш ўтказилмаган.

«Даҳбет» МТП акциядорлик жамияти ишчиларининг ойлик иш ҳақларини ундириш борасида талаб қилиб олинган маълумотлар атрофлича ўрганилиб, ариза муаллифи З.Абдувоҳидов ва бошқаларга тўланмай келаётган 1.290.000 сўмдан ортиқ иш ҳақини ундириш ҳақида Оқдарё туман прокурори томонидан фуқаролик ишлари бўйича Иштихон туманлараро судига 8 та даъво аризаси киритилган.

Текшириш натижалари хусусида муаллифларга ёзма жавоб берилди.

И.ОЧИЛОВ,
Самарқанд вилоят прокурорининг биринчи ўринбосари

Журналист А.Мустафоқуловнинг фуқаролик ишлари бўйича Жиззах туманлараро судининг Жиззах шаҳридаги Абдулла Қаҳҳор кўчасини 14 метрга кенгайтириш тўғрисидаги қарорига асосан берилган ижро ҳужжати бажарилмаётганлиги билан термиз шаҳар «Сувоқава» ишлаб чиқариш корхонасидаги носозликлар билан Жиззах вилояти суд қарорларини ижро этиш департаменти раҳбари Аҳмад Абдуқодировга ёзган очик хати Адлия вазирлиги ҳузуридаги департамент томонидан ўрганилди.

Мазкур ижро ҳужжати суд ижрочиларининг Жиззах вилояти Жиззах шаҳар бўлинимаси иш юртувида 2003 йил 6 январда келиб тушган. Фуқаролик ишлари бўйича Жиззах вилоят судининг 2003 йил 3 мартдаги хатига асосан, фуқаролик иш юзасидан қассияча шикоят берилганлиги сабабли мазкур ҳужжат ижроси тўхтатилган. Вилоят судининг 26 мартдаги ажримига асосан фуқаролик ишлари бўйича Жиззах туманлараро судининг ҳал

«СУДЛАНГАН БОШҚАРУВЧИ»

«НУҚУҚ», 2003 йил 44-сон

«Пахтабанк» акциядорлик тижорат банки газетамизда чоп этилган «Судланган бошқарувчи» номли мақола юзасидан қуйидагиларни маълум қилади.

Сурхондарё вилоят прокуратураси томонидан жорий йилнинг февраль ойида «Пахтабанк»нинг Денов туман филиалида бюджет ташкилоти ва муассасаларининг биринчи даражали харажатларини маблағ ва нақд пул билан таъминлаш юзасидан текширув ўтказилиб, аниқланган камчиликлар бўйича 2003 йил 4 мартда тасдиқнома киритилган.

Ушбу тасдиқнома банкнинг Сурхондарё вилояти бошқармаси кенгайтирилган йиғилишида муҳокама қилиниб, айбдорларга нисбатан қонуний чора кўрилган. Хусусан, «Пахтабанк»нинг Сурхондарё вилоят бошқармаси Пул муомаласи бўлими бошлиғи Ш.Норматов, Денов филиали бошқарувчиси И.Худойкулов, унинг ўринбосари Ю.Иброҳимовларга ҳудудан эълон қилинган. Бугунги кунда мазкур камчиликлар бартараф этилиб, бундай қонуний-заррликларга йўл қўймаслик устидан назорат ўрнатилган.

Қ.ТОШМАТОВ,
«Пахтабанк» акциядорлик тижорат банки бошқаруви раиси

ДОМЛА ҲАҚ

Ҳурматли тахририят! Биз «Халқаро ишлар бўйича ихтисослашган адвокатлар ҳайъати» аъзолари «Qonun himoyasida» журнали ва «НУҚУҚ» газетасини мунтазам равишда ўқиб борамиз.

«НУҚУҚ»нинг 2003 йил 3 декабрь сонида профессор Э.Ҳакимовнинг «Прокуратура ва унинг ҳўқуқни муҳофаза қилиш имконияти» мақоласи ўз вақтида ёзилди, унда долзарб мавзу ёрилган деб ҳисоблаймиз. Айниқса, «Ўзбекистоннинг ўз миллий қонунийлиги бор» деганда домламиз мутлақо ҳақдир. Бунинг илмий ва сиёсий қарашларидан қатъи назар барча эътироф этиши зарур.

Нашрларингизда бериб борилаётган шунга ўхшаш мақолалар нафақат соҳа вақиллари, балки бўлажақ ҳўқуқшунослар ва кенг жамоатчилик учун ҳам фойдалидир.

Ю.ТЎХТАБОВЕВ,
«Халқаро ишлар бўйича ихтисослашган адвокатлар ҳайъати» раиси ўринбосари

«ҚОР БОСГАН КЎЧА»

«НУҚУҚ», 2003 йил 45-сон

қилув қарори ўзгаришсиз қолдирилган. 21 апрель куни ҳужжат ижросини тўхтатиш бекор қилинганлиги тўғрисида суд томонидан суд ижрочиларининг Жиззах шаҳар бўлинимасига маълум қилинган.

Шундан кейин қарорни ижро этиш суд ижрочиларининг Жиззах шаҳар бўлинимаси катта суд ижроси 3.Алматов томонидан 2003 йил 17 июнь, 23 июль кунларига тайинлиниб, сўнгра 13 август кунига қолдирилган.

Шу куни ҳужжатнинг ижроси фуқаролик ишлари бўйича Жиззах вилоят судининг раиси томонидан тўхтатилган.

Суднинг ҳал қилув қарори ўзгаришсиз қолдирилганлиги сабабли 2003 йил 2 сентябрь куни ижрони тўхтатиш бекор қилинган ва фуқаролик ишлари бўйича Жиззах вилоят судининг раиси томонидан тўхтатилган.

Суднинг ҳал қилув қарори ўзгаришсиз қолдирилганлиги сабабли 2003 йил 2 сентябрь куни ижрони тўхтатиш бекор қилинган ва фуқаролик ишлари бўйича Жиззах вилоят судининг раиси томонидан тўхтатилган.

Суднинг ҳал қилув қарори ўзгаришсиз қолдирилганлиги сабабли 2003 йил 2 сентябрь куни ижрони тўхтатиш бекор қилинган ва фуқаролик ишлари бўйича Жиззах вилоят судининг раиси томонидан тўхтатилган.

Суднинг ҳал қилув қарори ўзгаришсиз қолдирилганлиги сабабли 2003 йил 2 сентябрь куни ижрони тўхтатиш бекор қилинган ва фуқаролик ишлари бўйича Жиззах вилоят судининг раиси томонидан тўхтатилган.

Суднинг ҳал қилув қарори ўзгаришсиз қолдирилганлиги сабабли 2003 йил 2 сентябрь куни ижрони тўхтатиш бекор қилинган ва фуқаролик ишлари бўйича Жиззах вилоят судининг раиси томонидан тўхтатилган.

Суднинг ҳал қилув қарори ўзгаришсиз қолдирилганлиги сабабли 2003 йил 2 сентябрь куни ижрони тўхтатиш бекор қилинган ва фуқаролик ишлари бўйича Жиззах вилоят судининг раиси томонидан тўхтатилган.

Суднинг ҳал қилув қарори ўзгаришсиз қолдирилганлиги сабабли 2003 йил 2 сентябрь куни ижрони тўхтатиш бекор қилинган ва фуқаролик ишлари бўйича Жиззах вилоят судининг раиси томонидан тўхтатилган.

Суднинг ҳал қилув қарори ўзгаришсиз қолдирилганлиги сабабли 2003 йил 2 сентябрь куни ижрони тўхтатиш бекор қилинган ва фуқаролик ишлари бўйича Жиззах вилоят судининг раиси томонидан тўхтатилган.

Суднинг ҳал қилув қарори ўзгаришсиз қолдирилганлиги сабабли 2003 йил 2 сентябрь куни ижрони тўхтатиш бекор қилинган ва фуқаролик ишлари бўйича Жиззах вилоят судининг раиси томонидан тўхтатилган.

Суднинг ҳал қилув қарори ўзгаришсиз қолдирилганлиги сабабли 2003 йил 2 сентябрь куни ижрони тўхтатиш бекор қилинган ва фуқаролик ишлари бўйича Жиззах вилоят судининг раиси томонидан тўхтатилган.

Суднинг ҳал қилув қарори ўзгаришсиз қолдирилганлиги сабабли 2003 йил 2 сентябрь куни ижрони тўхтатиш бекор қилинган ва фуқаролик ишлари бўйича Жиззах вилоят судининг раиси томонидан тўхтатилган.

Суднинг ҳал қилув қарори ўзгаришсиз қолдирилганлиги сабабли 2003 йил 2 сентябрь куни ижрони тўхтатиш бекор қилинган ва фуқаролик ишлари бўйича Жиззах вилоят судининг раиси томонидан тўхтатилган.

Суднинг ҳал қилув қарори ўзгаришсиз қолдирилганлиги сабабли 2003 йил 2 сентябрь куни ижрони тўхтатиш бекор қилинган ва фуқаролик ишлари бўйича Жиззах вилоят судининг раиси томонидан тўхтатилган.

Суднинг ҳал қилув қарори ўзгаришсиз қолдирилганлиги сабабли 2003 йил 2 сентябрь куни ижрони тўхтатиш бекор қилинган ва фуқаролик ишлари бўйича Жиззах вилоят судининг раиси томонидан тўхтатилган.

Суднинг ҳал қилув қарори ўзгаришсиз қолдирилганлиги сабабли 2003 йил 2 сентябрь куни ижрони тўхтатиш бекор қилинган ва фуқаролик ишлари бўйича Жиззах вилоят судининг раиси томонидан тўхтатилган.

Суднинг ҳал қилув қарори ўзгаришсиз қолдирилганлиги сабабли 2003 йил 2 сентябрь куни ижрони тўхтатиш бекор қилинган ва фуқаролик ишлари бўйича Жиззах вилоят судининг раиси томонидан тўхтатилган.

Суднинг ҳал қилув қарори ўзгаришсиз қолдирилганлиги сабабли 2003 йил 2 сентябрь куни ижрони тўхтатиш бекор қилинган ва фуқаролик ишлари бўйича Жиззах вилоят судининг раиси томонидан тўхтатилган.

Суднинг ҳал қилув қарори ўзгаришсиз қолдирилганлиги сабабли 2003 йил 2 сентябрь куни ижрони тўхтатиш бекор қилинган ва фуқаролик ишлари бўйича Жиззах вилоят судининг раиси томонидан тўхтатилган.

Суднинг ҳал қилув қарори ўзгаришсиз қолдирилганлиги сабабли 2003 йил 2 сентябрь куни ижрони тўхтатиш бекор қилинган ва фуқаролик ишлари бўйича Жиззах вилоят судининг раиси томонидан тўхтатилган.

Суднинг ҳал қилув қарори ўзгаришсиз қолдирилганлиги сабабли 2003 йил 2 сентябрь куни ижрони тўхтатиш бекор қилинган ва фуқаролик ишлари бўйича Жиззах вилоят судининг раиси томонидан тўхтатилган.

Суднинг ҳал қилув қарори ўзгаришсиз қолдирилганлиги сабабли 2003 йил 2 сентябрь куни ижрони тўхтатиш бекор қилинган ва фуқаролик ишлари бўйича Жиззах вилоят судининг раиси томонидан тўхтатилган.

Суднинг ҳал қилув қарори ўзгаришсиз қолдирилганлиги сабабли 2003 йил 2 сентябрь куни ижрони тўхтатиш бекор қилинган ва фуқаролик ишлари бўйича Жиззах вилоят судининг раиси томонидан тўхтатилган.

Суднинг ҳал қилув қарори ўзгаришсиз қолдирилганлиги сабабли 2003 йил 2 сентябрь куни ижрони тўхтатиш бекор қилинган ва фуқаролик ишлари бўйича Жиззах вилоят судининг раиси томонидан тўхтатилган.

Суднинг ҳал қилув қарори ўзгаришсиз қолдирилганлиги сабабли 2003 йил 2 сентябрь куни ижрони тўхтатиш бекор қилинган ва фуқаролик ишлари бўйича Жиззах вилоят судининг раиси томонидан тўхтатилган.

Суднинг ҳал қилув қарори ўзгаришсиз қолдирилганлиги сабабли 2003 йил 2 сентябрь куни ижрони тўхтатиш бекор қилинган ва фуқаролик ишлари бўйича Жиззах вилоят судининг раиси томонидан тўхтатилган.

Суднинг ҳал қилув қарори ўзгаришсиз қолдирилганлиги сабабли 2003 йил 2 сентябрь куни ижрони тўхтатиш бекор қилинган ва фуқаролик ишлари бўйича Жиззах вилоят судининг раиси томонидан тўхтатилган.

Суднинг ҳал қилув қарори ўзгаришсиз қолдирилганлиги сабабли 2003 йил 2 сентябрь куни ижрони тўхтатиш бекор қилинган ва фуқаролик ишлари бўйича Жиззах вилоят судининг раиси томонидан тўхтатилган.

Суднинг ҳал қилув қарори ўзгаришсиз қолдирилганлиги сабабли 2003 йил 2 сентябрь куни ижрони тўхтатиш бекор қилинган ва фуқаролик ишлари бўйича Жиззах вилоят судининг раиси томонидан тўхтатилган.

Суднинг ҳал қилув қарори ўзгаришсиз қолдирилганлиги сабабли 2003 йил 2 сентябрь куни ижрони тўхтатиш бекор қилинган ва фуқаролик ишлари бўйича Жиззах вилоят судининг раиси томонидан тўхтатилган.

Суднинг ҳал қилув қарори ўзгаришсиз қолдирилганлиги сабабли 2003 йил 2 сентябрь куни ижрони тўхтатиш бекор қилинган ва фуқаролик ишлари бўйича Жиззах вилоят судининг раиси томонидан тўхтатилган.

Суднинг ҳал қилув қарори ўзгаришсиз қолдирилганлиги сабабли 2003 йил 2 сентябрь куни ижрони тўхтатиш бекор қилинган ва фуқаролик ишлари бўйича Жиззах вилоят судининг раиси томонидан тўхтатилган.

Суднинг ҳал қилув қарори ўзгаришсиз қолдирилганлиги сабабли 2003 йил 2 сентябрь куни ижрони тўхтатиш бекор қилинган ва фуқаролик ишлари бўйича Жиззах вилоят судининг раиси томонидан тўхтатилган.

Суднинг ҳал қилув қарори ўзгаришсиз қолдирилганлиги сабабли 2003 йил 2 сентябрь куни ижрони тўхтатиш бекор қилинган ва фуқаролик ишлари бўйича Жиззах вилоят судининг раиси томонидан тўхтатилган.

Суднинг ҳал қилув қарори ўзгаришсиз қолдирилганлиги сабабли 2003 йил 2 сентябрь куни ижрони тўхтатиш бекор қилинган ва фуқаролик ишлари бўйича Жиззах вилоят судининг раиси томонидан тўхтатилган.

Суднинг ҳал қилув қарори ўзгаришсиз қолдирилганлиги сабабли 2003 йил 2 сентябрь куни ижрони тўхтатиш бекор қилинган ва фуқаролик ишлари бўйича Жиззах вилоят судининг раиси томонидан тўхтатилган.

Суднинг ҳал қилув қарори ўзгаришсиз қолдирилганлиги сабабли 2003 йил 2 сентябрь куни ижрони тўхтатиш бекор қилинган ва фуқаролик ишлари бўйича Жиззах вилоят судининг раиси томонидан тўхтатилган.

Суднинг ҳал қилув қарори ўзгаришсиз қолдирилганлиги сабабли 2003 йил 2 сентябрь куни ижрони тўхтатиш бекор қилинган ва фуқаролик ишлари бўйича Жиззах вилоят судининг раиси томонидан тўхтатилган.

Суднинг ҳал қилув қарори ўзгаришсиз қолдирилганлиги сабабли 2003 йил 2 сентябрь куни ижрони тўхтатиш бекор қилинган ва фуқаролик ишлари бўйича Жиззах вилоят судининг раиси томонидан тўхтатилган.

Суднинг ҳал қилув қарори ўзгаришсиз қолдирилганлиги сабабли 2003 йил 2 сентябрь куни ижрони тўхтатиш бекор қилинган ва фуқаролик ишлари бўйича Жиззах вилоят судининг раиси томонидан тўхтатилган.

Суднинг ҳал қилув қарори ўзгаришсиз қолдирилганлиги сабабли 2003 йил 2 сентябрь куни ижрони тўхтатиш бекор қилинган ва фуқаролик ишлари бўйича Жиззах вилоят судининг раиси томонидан тўхтатилган.

Суднинг ҳал қилув қарори ўзгаришсиз қолдирилганлиги сабабли 2003 йил 2 сентябрь куни ижрони тўхтатиш бекор қилинган ва фуқаролик ишлари бўйича Жиззах вилоят судининг раиси томонидан тўхтатилган.

Суднинг ҳал қилув қарори ўзгаришсиз қолдирилганлиги сабабли 2003 йил 2 сентябрь куни ижрони тўхтатиш бекор қилинган ва фуқаролик ишлари бўйича Жиззах вилоят судининг раиси томонидан тўхтатилган.

Суднинг ҳал қилув қарори ўзгаришсиз қолдирилганлиги сабабли 2003 йил 2 сентябрь куни ижрони тўхтатиш бекор қилинган ва фуқаролик ишлари бўйича Жиззах вилоят судининг раиси томонидан тўхтатилган.

Суднинг ҳал қилув қарори ўзгаришсиз қолдирилганлиги сабабли 2003 йил 2 сентябрь куни ижрони тўхтатиш бекор қилинган ва фуқаролик ишлари бўйича Жиззах вилоят судининг раиси томонидан тўхтатилган.

Суднинг ҳал қилув қарори ўзгаришсиз қолдирилганлиги сабабли 2003 йил 2 сентябрь куни ижрони тўхтатиш бекор қилинган ва фуқаролик ишлари бўйича Жиззах вилоят судининг раиси томонидан тўхтатилган.

Суднинг ҳал қилув қарори ўзгаришсиз қолдирилганлиги сабабли 2003 йил 2 сентябрь куни ижрони тўхтатиш бекор қилинган ва фуқаролик ишлари бўйича Жиззах вилоят судининг раиси томонидан тўхтатилган.

Суднинг ҳал қилув қарори ўзгаришсиз қолдирилганлиги сабабли 2003 йил 2 сентябрь куни ижрони тўхтатиш бекор қилинган ва фуқаролик ишлари бўйича Жиззах вилоят судининг раиси томонидан тўхтатилган.

Суднинг ҳал қилув қарори ўзгаришсиз қолдирилганлиги сабабли 2003 йил 2 сентябрь куни ижрони тўхтатиш бекор қилинган ва фуқаролик ишлари бўйича Жиззах вилоят судининг раиси томонидан тўхтатилган.

Суднинг ҳал қилув қарори ўзгаришсиз қолдирилганлиги сабабли 2003 йил 2 сентябрь куни ижрони тўхтатиш бекор қилинган ва фуқаролик ишлари бўйича Жиззах вилоят судининг раиси томонидан тўхтатилган.

Суднинг ҳал қилув қарори ўзгаришсиз қолдирилганлиги сабабли 2003 йил 2 сентябрь куни ижрони тўхтатиш бекор қилинган ва фуқаролик ишлари бўйича Жиззах вилоят судининг раиси томонидан тўхтатилган.

Суднинг ҳал қилув қарори ўзгаришсиз қолдирилганлиги сабабли 2003 йил 2 сентябрь куни ижрони тўхтатиш бекор қилинган ва фуқаролик ишлари бўй

TASHABBUS

Шу йилнинг эрта баҳорида собиқ ҳамкасбимни учратиб қолдим. Хол-аҳвол сўрашдик. Маълум бўлишича, у менга яқинроқ жойдаги кўп қаватли уйлардан бирига кўчиб ўтган экан. Аввалига уй шаҳар марказига яқинлигини фахрлиниб гапирётган ҳамкасбимнинг тўсатдан авзойи бузилди:

— Ҳаммаси яхши-ку, аммо яқинда чатоқ иш бўлди-да. Ўтган ҳафта қишлоқдан синглим кўргани келган экан. Метрода кутиб олдим. Уйга кираверишдаги йўлакда одатдагидек маҳалланинг қари-қартанглари суҳбатлашиб ўтиришарди. Салом бериб, ўтиб кетаётган эдик, биттаси «Ҳа йигит, яна кимни бошлаб келаясиз? Ахир шаҳар бедарвоза эмас» деса бўлади-ми? Ишонсангиз, синглимнинг олдида ер ёрилмади-ю кириб кетмадим...

Очиги, ўша пайти унинг аҳволини тушуниб, қўлимдан келганча тасалли берган бўлсам ҳам, кейинчалик бу воқеа ёдимдан чиқиб кетган эди.

туман ҳокимиятининг мажлислар зали одамлар билан, аниқроғи, фуқаролар йиғини, уй-жой мулкдорлари ширкатларининг раислари ҳамда маҳалла фаоллари би-

этан. Унда уй бошқарувчисининг ҳуқуқ ва бурчлари, мажбуриятлари бир-ма-бир кўрсатиб ўтилган. Ўйлаб қарасам, шу пайтгача уларнинг қандай ҳуқуқ ва мажбуриятлари борлигидан беҳабар эканман. Аслида уларнинг бирор-бир ҳуқуқи бўлмаган. Бу вазифада шу

са, бу ишлари учун тегишли маош ҳам оладилар. Уларнинг беминнат ёрдамчилари ҳисобланмиш «домком»ларнинг эса ҳеч қандай ваколати йўқ. Тўғрироғи, «домком»ларнинг ҳуқуқий макomini белгилайдиган норматив ҳужжатнинг ўзи йўқ экан. Сизга мисол келтирай, кўп қаватли уйдаги хонадонлардан бирида жиноят содир этилди дейлик. Воқеа жойига етиб борганимиздан сўнг биринчи бўлиб ўша хонадон қўшнилари ва албатта «домком» билан суҳбатлашамиз. Эрта тонгми ё ярим кечами, фарқи йўқ. Бундан ташқари баъзи «домком»ларнинг айтишича, айрим хонадонларга шу уй билан боғлиқ масалада мурожаат қилса, уй эгалари «Сиз ким бўласиз, мен сизни танимайман, сайлаганим ҳам йўқ» деб кўрс жавоб беришаркан. Ҳақиқатан ҳам мулоҳаза қилиб кўрсак, фуқаролар йиғини расининг ҳам, уй-жой мулкдорлари ширкати раҳбарининг ҳам, қолаверса, ҳудуд участка нозирининг ҳам беминнат ёрдамчилари ана шу «домком»лардир. Ахир бундай иш билан фақатгина ўта фидойи инсонларгина шуғулланиши мумкин. Мана шулардан келиб чиқиб, туман прокуратураси қошида ташаббускор гуруҳ тuzдик. Гуруҳ билан тумандаги маҳалла

Яқинда Чилонзор туман прокуратурасининг ташаббуси билан туман ҳокимиятида бўлиб ўтган йиғилишда қатнашганимдан сўнг юқоридаги воқеа беихтиёр ёдимга тушди. Уйга қайтгач ҳамкасбим ҳикоя қилган воқеани ўзимча мушоҳада қилиб кўрдим. Ҳақиқатан ҳам бундай бекорчи қариялар деярли ҳамма жойда топилади. Қолаверса, «ўз уйингни ўзинг асра» деб бекорга айтилмаганлиги боис, уларнинг лоқайд эмаслигини бир томондан асосли деса ҳам бўлади. Бундан ташқари шаҳар билан қишлоқ орасида тафовут бўлганидек, кўп қаватли уйлар билан шахсий уйлар (участкалар) орасида ҳам ўзига хос фарқ бор. Мен ҳам маҳаллада туғилиб улғайганман. Ҳали-ҳануз ёдимда, кўчамизда бегона одам пайдо бўлса дарров сезилар, кўпни кўрган қарияларимиз киши билмас мулоимлик билан «мабодо бирортасининг уйини қидирмаясизми?» деб

лан тўлган эди. Бир зумда ҳамманинг кўлига бир неча варақдан иборат ҳужжат тарқатиб чиқишди. Йиғилиш бошлангунча ҳужжат билан қисқача танишиб чиқдим. Биринчи саҳифасига «Уйнинг ўзини ўзи бошқариш кенгашини ташкил этиш ва кенгаш фаолиятининг тартиби тўғрисидаги низоми» лойиҳа-

пайтгача фақат фидойи инсонларгина ишлаганлар. Эвазига эса на маънавий, на моддий рағбатлантирилган. Ушбу низомига кўра эса улар ўзига яраша ҳуқуққа эга бўлишдан ташқари, уй-жой мулкдорлари ширкати бошқарувининг розилиги билан коммунал хизматлар тўловидан 50 ёки 100 фоиз

«ДОМКОМ»ЛИК — БУ ФИДОЙИЛИК

си деб ёзилган бу ҳужжатда юқорида келтирилган қонунлардан келиб чиқиб, уй бошқарувчиси (домком)нинг ҳуқуқ ва мажбуриятлари ишлаб чиқилган экан. Йиғилиш бошланди. Ташаббускор гуруҳ аъзолари мажлисининг қисқача режаси, лойиҳани ишлаб чиқишдан кўзланган мақсад ҳақида гапиришди. Сўнг лойиҳа муҳокамага қўйилиб, савол, таклиф ва мулоҳазалар учун навбат берилди. Баъзилар бир-бир сўзга чиқа бошладилар. Гап-сўзлардан маълум бўлдики, лойиҳа деярли барчага маъқул бўлибди. Йиғилиш охирироғида Республика истеъмолчилар ҳуқуқларини ҳимоя қилиш жамиятлари федерациясининг раиси Зухра Саидинова ҳам сўзга чиқди. У киши ҳам низоми лойиҳаси билан танишиб чиққанлигини, хизмат вазифасига кўра айнан кўп қаватли уйларда истиқомат қилаётган фуқароларнинг коммунал хизмат кўрсатиш идоралари фаоли-

озод қилинадилар. Бундан ташқари низомига илова тарзида уй бошқарувчиси, фуқаролар йиғини ҳамда уй-жой мулкдорлари ширкати ўртасида тузилладиган уч томонлама шартноманинг ҳам тахминий нусхаси берилган. Бу шартнома уй бошқарувчисининг фаолиятини белгилайди. Кейинги иловада эса уй бошқарувчилари учун уй китобининг нусхаси кўрсатилган. Унда хонадоннинг рақами, уйнинг эгаси, уйда рўйхатдан ўтганлар (доимий, вақтинча), уларнинг ўқиш ва иш жойлари, уй ва хизмат телефонлари ва ҳоказолар кўрсатилган. Ҳақиқатан ҳам кўлида шундай китоби бўлган уй бошқарувчиси фуқаролар билан ишлашда ҳеч қачон қийналмайди. Юқорида келтирилган ҳолатларга чек қўйлади. Қолаверса, фуқаролар йиғини ёки уй-жой мулкдорлари ширкати томонидан ўтказилаётган йиғилишларга ўша ҳудудда жойлашган уйлар аҳолисининг ҳаммаси ҳам қатнашолмайди. Уй бошқарувчиси эса бундай йиғилишларда уларнинг номидан вакил сифатида иштирок этиб, овоз бериш ҳуқуқига эга бўлади.

фаолларининг ёрдамида ушбу лойиҳани ишлаб чиқдик. Юқоридагилар-

сўрашарди. Юқоридагидек пичинглари бўлмас эди. Мана энди йигирма йилдирки, ўзим ҳам кўп қаватли уйда яшаб келаман. Бу ерда аҳвол умуман ўзгача. Масалан, саккизинчи қаватдаги бир хонадоннинг эгаси йигирма йил ичидан ўн марта ўзгарди десам муболаға бўлмас. Тўғрироғи, ўзгараётганлар уйнинг эгаси эмас (уни ҳеч ким танилайди, кўрмаган ҳам), ижарачилар экан. Бу билан эса бировнинг иши йўқ. Менимча, биргина бизнинг уйда мас, аксарият кўп қаватли уйларда ҳам шу аҳвол бўлса керак. Агарда шундай уйларда истиқомат қилувчилар билан суҳбатлашиб қолсангиз, «фақат он йилдан бери шу ерда яшайману, ён қўшнимни ҳалиям яхши танимайман» деб ҳолиб қолишадди.

Мана, барча соҳада бўлгани каби маҳалла билан боғлиқ ишларда ҳам истохотлар рўй берди. «Фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари тўғрисида»ги, «Уй-жой мулкдорлари ширкати тўғрисида»ги қонунлар қабул қилинди, уларга ҳуқуқий шахс маками берилиб, низомилари ишлаб чиқилди. Бу билан кўп қаватли уйлар аҳолисининг ҳам маҳалла ишларида фаол иштирок этиши учун ҳуқуқий асос яратилди. Кўп маҳаллаларда бунга маълум даражада эришилди ҳам.

Энди юқоридаги йиғилишга қайтасак. Соат 14 бўлар-бўлмас Чилонзор

ти бўйича шикоятларига кўпроқ дуч келаётганини айтиб ўтди.

— Ишонаманки, — деди у сўзида давом этиб, — туман прокуратураси бошлаган бу хайрли иш истеъмолчиларнинг ҳақ-ҳуқуқлари билан боғлиқ айрим қонунбузилиш ҳолатларининг олдини олишга ёрдам беради.

Низоми билан танишишда давом

дан келиб чиқиб, энди «домком»ларимизга ҳокимлик томонидан гувоҳнома ҳам берилди...

Йиғилишдан уч-тўрт кун ўтгач, ўзим истиқомат қиладиган кўп қаватли уйнинг «домком»и бўлмиш Эргашхўжа акани кўриб қолдим. Гап орасида йиғилиш ҳақида сўз очдим. Табиатан чапани бўлган бу одам аввалига мени жимгина тинглади. Гапнинг мазмунига тушунган заҳоти тўсатдан «портлади»:

— Эй, ҳақиқат бор экан-ку. Бу таклифни ким қилган бўлса ҳам отасига раҳмат. Ростдан ҳам кечаси-ю кундузи елиб-юурсангу биров раҳмат демаса. Менга қара, бунга биз ҳам ўзимизнинг уйларга жорий қилсак яхши бўларкан...

Мана ҳозир шуларни қоғозга туширар эканман, «домком»лик ҳақиқатан ҳам кишидан ўта фидойиликни талаб қилиши ҳақида ўйлаб қолдим. Фидойиликнинг эса муқофоти ҳам бўлиши керак. Ҳозирча туман микёсида бошлангач бу тadbир, Эргашхўжа ака айтгандек бошқа туманларга ҳам жорий этилса-ю, самара берса, уйлайманки, бу фуқаролар манфаатини кўзлаб қилинган хайрли ишлардан бири бўлиб қолади.

Фафуржон АЛИМОВ,
«Нур» муҳбири
Суратлар муаллифи А.ТўРАЕВ

XX асрнинг саксонинчи йиллари ўрталарига келиб жахон қора бозорининг наркотик моддалар савдосида бир қанча ўзгаришлар содир бўлди. Жумладан, Осиё ҳудудида героин тайёрланадиган «Олтин яримой» маркази шаклланиб, жадал суратлар билан ривожлана боради. 5. Марказ Афғонистон, у билан чегарадош Покистон ва Эронни ўз ичига олади. Бу йилларда наркотик моддалар Афғонистон-Покистон-Эрон-Туркия йўналиши бўйича Европа давлатларига тарқатилар эди. Тўқсонинчи йилларнинг бошларига келиб янги Марказий Осиё-Россия-Европа йўналиши пайдо бўлди. Бу асосан:

- кам харажат талаб қилиши;
- шу йилларда Тожикистонда ҳукм сурган нотинчлик ва Афғонистон билан чегараларнинг назоратсизлиги;
- Афғонистонда наркотик моддалар етиштиришнинг йилдан-йилга ошганлиги;
- экстремистларнинг стратегик режалари, яъни шу орқали минтақада ҳамкорлар топиб, ҳудудда экстремистик қўларнинг таъсир доирасини кучайтириш;
- Эрон, Покистон ва Туркия ҳукуматлари наркотик моддалар билан савдо қилиш ва олиб юришни таъқиқловчи қонунлари чиқарганлиги ва оғир жазолар белгиланганлиги (1989 йили Эрон парламенти 30 граммдан ортиқ героин ёки 5 килограмдан ортиқ опийум билан ушланган киши ўлим жазосига ҳукм этилиши тўғрисида қонун қабул қилди) сингари омиллар билан изоҳланади.

Маълумотларга кўра, 2000 йилда Россия қорабозоридидаги наркотик моддаларининг 60 фоизини, Европада 80 фоизга яқинини, АҚШда 35 фоизини, жахон қоразоридидаги наркотик моддаларнинг 75 фоизини афғон маҳсулоти ташкил қилган. Бу йилларда Покистонда 1 кг. героин 650 АҚШ доллари, Қирғизистонда 1100-1200 АҚШ доллари, Москвада 1 грамм 2000 рубль атрофида сотилган. 2000-2002 йилларда Афғонистон иқти-

бу муаммонинг олдини олиш учун қуйидаги тадбирларни амалга ошириш мақсадга мувофиқ деб ҳисоблаймиз.

— Афғонистонда наркотик моддалар етиштиришни тўғриватан қўчиш ҳалқаро ташкилотлар ёрдамида кучайтириш лозим. 2002 йил январда Афғонистон ҳукума-

бермади. Кўпчилик хомашё етиштирилган майдонларни яқсон қилишдан қўра уни етиштириб қорабозорга сотишни афзал кўрди. Чунки қорабозорда бу оғуниг баҳоси давлат тўлайдиган пулдан анча юқори турарди.

— Юқорида таъкидлаб ўтганимиздек,

пахтачиликни оладиган бўлса, бунинг учун катта маблағ ва замонавий техника керак. Бу муаммони ҳорж инвестициясини жалб қилган ҳолда бартараф этиш мумкин.

— Афғонистонда наркотик моддалар етиштирилишига қарши курашувчи ташкилотларни замонавий техника билан таъминлаш лозим. Чунки нарқобизнес билан шугулланувчи гуруҳлар узоқ йиллар мобайнида фаолият юритиб, катта даромад топанлар. Бу маблағ орқали нарқотрафик хавфсизлигини таъминлашга, керак бўлса, уни замонавий техника билан жиҳозлашга эришганлар. Шундай экан, улларга қарши замонавий техника, профессионал ходимлар билан курашгандагина мақсадга эришиш мумкин.

— Афғонистон ва Марказий Осиё давлатлари ҳукуматлари бу муаммо билан ҳамкорликда курашишлари лозим. Бугунги кунда Марказий Осиё давлатларининг мутахассислари бу борада етарли тажриба ва ютуққа эгадирлар. Бундан ташқари, нарқобизнес аллақачон глобал муаммо даражасига кўтарилган. Шундай экан, ҳамкорликдаги фаолиятгина самара бериши мумкин.

— Наркотик модда ташувчиларнинг аксарияти ёшлар бўлиб, нима билан шугулланаётганлиги ва бунинг оқибати нима билан туғашини яхши тушунайдилар. Шунини инобатга олиб, аҳоли ўртасида бу оғуа қарши тарғибот-ташвиқот ишларини кучайтириш лозим.

Ойбек СИРОЖОВ, Кимё-технология институти Фалсафа кафедраси аспиранти

«Nestle» КЎЛТИҚЛАГАН йиғим

МАРКАЗИЙ ОСИЁДА НАРКОБИЗНЕС МУАММОСИ

Ҳозирги вақтда Афғонистон наркотик моддалар етиштириш бўйича дунёда етакчи ўринда туради. Бу эса Марказий Осиёда ҳам нарқобизнеснинг кенг ёйилишида катта роль ўйнамоқда. Шундай экан, бу муаммони таҳлил қилиш муҳим ҳисобланади.

содиётининг 90 фоизга яқини наркотик моддалар ишлаб чиқариш ва қайта ишлаш билан боғлиқ бўлган. Афғонистонда бундай вазият Марказий Осиёга ҳам салбий таъсир кўрсатмоқда. Ўзбекистонда 1996 йилда 12 кг., 1997 йилда 70 кг., 1998 йилда 120 кг., 2000 йилда 150 кг., 2002 йилда 170 кг. га яқин героин мусодара этилиб, йўқ қилинди. Туркменистонда 1998 йилнинг ўзига 2300 кг. героин қўлга олинган. Ҳозирги вақтда ҳам бу микдор қамайгани йўқ. Маълумотларга қараганда, Қозғистон ҳудудидан бир йилда тахминан 100-150 тонна героин олиб ўтилади ва 30 фоизга яқини республиканинг ўзига қолди.

ти наркотик моддалар ишлаб чиқаришни таъқиқловчи қонун қабул қилди. Европа Иттифоқи бунинг учун 71 млн. АҚШ доллари микдорига маблағ ажратди. Деҳқонларга ҳар бир гектар наркотик модда хомашёси етиштирилган майдонни тозалаш учун 500 доллардан пул тўланди. Шу тарзда маълум ҳудудлар тозаланган бўлса-да, тадбир қўтилган натижани

бўлиб, муайян гуруҳлар шунинг орқасидан катта даромад қилишган. Ҳозирги кунда ҳам мазкур лабораторияларнинг аксарияти ишламоқда. Уларнинг фаолиятига чек қўйиш лозим.

— Афғонистон қишлоқ ҳўжалигини қайта тиклаш зарур. Маълумки, ушбу давлат аҳолисининг кўпчилиги деҳқончилик орқали ҳаёт кечиради, бироқ деҳқонлар учун сардоромад экинларини етиштириш имконияти етарли эмас. Масалан,

ҳўжаромад экинларини етиштириш имконияти етарли эмас. Масалан,

МУМАЙ ДАРОМАД ШАЙДОЛАРИ

Ҳозирги кунда дунё ҳамжамиятини ташвишга солиб турган энг катта муаммолардан бири, шубҳасиз, гиёҳвандлик балосидир. Маълумотларга қараганда, айни пайтда дунё бўйича 195 млн. нафар гиёҳванд рўйхатга олинган. Афсуски, уларнинг кўпчилиги ёшлардир. Бу иллат дунёда турли жиноятларнинг авж олиши, ҳар хил бедаво касалликларнинг кўпайишига сабаб бўлмоқда. Оммавий ахборот воситаларида айнан шу ҳусусда такрор ва такрор сўз юритилаётгани ҳам беҳиз эмас.

Нега наркотик моддалар одамзотни бунчалик ром этиб қўйди? Сабаби равшан: кимдир маълум муддатли роҳат ҳадоси бўлса, кимдир мўмай даромад шайдоси. Бу борада тартиб ўрнатилган ҳуқуқ-тартибот органлари, божхона хизмати муҳим ўрин эгаллайди.

Бугун ватанимиз чегараларини мустаҳкамлаш ва божхона назоратини кучайтиришга жиддий эътибор қаратилмоқда. Бироқ, қўралаётган чора-тадбирларга қарамай, бу борадаги қўнғунбузарликлар ҳамон давом этаётти. Масалан, жорий йилнинг сентябрь ойида давлатимиз чегараларида ана шундай ҳолат бир неча марта такрорланди. Чегарадан контрабанда йўли билан олиб ўтилётган 17 килодан кўпроқ наркотик ва психотроп моддалар мусодара қилинган.

Гиёҳвандлик бугунга келиб аксарият жиноятларнинг «наси» бўлиб қолаётганлиги кишини ҳўшёр тортиради. Тадиқот натижалари шуни кўрсатадики, гиёҳвандлик воситаларини истеъмол қилувчи ёшларнинг ўчдан икки қисми турли жиноятларга қўл урмоқда.

Гиёҳвандлик воситалари савдосидан олинмадиган катта микдордаги фойда атрофида мафия ва ушган жиноятчилик сурбатлари олиб бормоқда. Интерпол маълумотига қараганда, дунё микёсида 12 мамлакатнинг ҳукумати нарқомафия назорати остида фаолият юритади. Шунинг ўзиёқ вазият нақадар долзарб эканлигиндан далолатлади.

Ўзбекистонда бу иллатга қарши кураш тобора кучайтириляпти. Бироқ, шу билан бирга, мамлакатимизда ҳамон наркотик моддаларни сақлаш, сотиш, истеъмол қилиш билан боғлиқ жиноятлар содир этилмоқда.

О. Сурхондарёнинг Денов туманида туғилган. Вояга етмаган фарзанди бор. Шартнома бўйича оддий аскар бўлиб хизмат қилиб келган.

1998 йилнинг май ойида тожикистонлик (тергов жараёнида аниқлаш имкони бўлмаган) И. исми шахсдан 60 грамм героинни 10.000 сўмга сотиб олиб, яшаш жойига яшириб қўйган. 2002 йилнинг август ойида «товар»ни қимматроққа сотиш ниятида Тошкентга йўл олади.

2002 йил 11 август кўни Тошкент шаҳар ИИББ ходимлари ўтказган тадбирда О.нинг ён чўнтагиндан салофатга ўралган 53,64 грамм героин топилиди. О. қўлга олиниб, ЖКНинг 273-моддаси 5-қисмида кўрсатилган жиноятни содир қилганликда айбланиб, 10 йилга озодликдан маҳрум қилинган.

Ўзбекистон жахон ҳамжамияти олдидаги мажбуриятларини бажариб, кискя муддатда кўнори ўсимлиги деярли экилмайдиган мамлакатлар қаторидан ўрин олишга муваффақ бўлди. ЖҚда гиёҳвандлик моддаларининг ноқонуний савдоси билан шугулланган кишиларга нисбатан қатъий қора кўриш белгиланган. Бу эса маълум маънода жиноятчиликнинг олдини олишга асос бўлмоқда.

С.АБДУЛЛАЕВ, Ўзбекистон қарбий прокурорининг катта ёрдамчиси

КУЛФАТ КЕЛТИРГАН МЕРОС

Мерос деганда кўз олдингизда беихтиёр машина, уй ёки бирор қимматбаҳо буюм намоён бўлиши шубҳасиз. Аммо қарамонимиз кўлга киритган мерос улардан буткул фарқ қилади.

Ўтган йилнинг айни шу кезларида Ургут туманининг Урамас қишлоғида яшовчи Озрикул Хайдаровни тўшқанда оғир ётган отаси Турсунқул бобо ҳўзурига қақиртириб, ёлғиз ўзига секингина деди: «Ўғлим, кўкнори ширасини яхшилаб ўраб, шиша банкага солиб молхона бурчига қўйиб қўйганман. Яхши кўнларга ярат».

Озрикул бу васият ҳақида кимга, қачон гуллаб қўлагани ёдида йўғ-у, аммо Тойлоқ шифохонасида даволанаётган пайтда Хасан ва Тўйчи деган таншлар келиб, кўкнори ширасидан озроқ топиб беришини сўради. «Ўғу десамми» дея ўйлади-ю, бироқ меросни арзимаган чойчақа учун ушатиб ўтиргиси келмади. Орадан икки-уч ой ўтиб, йўлда Тўйчини қўриб қолган эди, у ана ўша эски ганни кўзгади. Озрикул унга агар жазман харидор бўлса, ҳаммасини биратўла сотишини, майдонда ўтирмаглигини айтиб қўя қолди. Тўйчи шундай харидорни топишга ваъда берди.

Оғуфуруш ташлаган қармоқ орадан бир ой ўтиб лапанглаб қолди. Хасанбой ўзи йўқ пайти уйига келиб, «Озрикул борсин» деб кетибди. Бунинг эшитган Озрикул машинасини қистаб ҳайдаб, Хасан билан Тўйчини топиб олди. Шунда Тўйчи: «Омадинг келди, йигит. Харидорлар сени Равонак қишлоғи ҳудудидан ўтувчи катта бетон йўлда кутади», — деб шипшитди.

Белгиланган вақт тобора яқинлашмоқда. Мўмай даромад илинжида Озрикул ана ўша йигитларини олиб, машинасида белгиланган манзил томон ошиқди. Уларни икки киши қарши олди. Лекин Озрикул ҳам сувни кўрмай, этик ечадиган анойилардан эмасди. Савдон обдон пиширган, уйига қайтиб бориб «мол»ни олиб келди. «Мана, 650 грамм, 575 граммга ҳақ тўласанлар бўлди». Озрикул кўстомининг чўнтағига солинган оғуни чиқариб, харидорлардан тутқазди. Шунда харидорлар чўнтақларидан каттақон пул бой-

ламини эмас, «божхона ходими» деб ёзилган гувоҳномаларини чиқариб кўрсатди. Янада учқурроқ машинада унинг оёғини ерга теккизмай Самарқанд вилоят божхона идорасига олиб келишди.

Яқинда жиноят ишлари бўйича вилоят суди судлов ҳайъати мазкур ишда атрофиҳа қўриб чиқди. Озрикул Хайдаров 11 йил муддатга озодликдан маҳрум этилди ва жазони қаттиқ тартибли колонияларда ўтатиб белгиланган. Ундан ашобиёй далил сифатида олиб қўйилган «Жигули» машинаси давлат ҳисобига ўтказилди.

Баракат эмас, кулфат олиб келган хосиятсиз меросни энди Озрикул бир умр лаънатлаб ўтса не ажаб...

Рустам КАРИМБЕРДИЕВ, Самарқанд вилоят прокурорининг ёрдамчиси

...Сайфулла кўкда парвоз қиларди. Гўё нағна-нағна булутлар ҳам унинг атрофида парвоза эди. Шу дамдаги роҳат олдида дунёнинг бор ташвишлари бир пул. Икки жажжи фарзанди, гўлдек аёли гўё ёруғ оламда йўқ.

Сайфулла ҳар доим қонига героин жўнататидан сўнг ана шундай сархушликни ҳис қиларди. Баъзан кўча кезар, айрим ҳолларда уйига кириб ётиб оларди.

Кайфи тарқалган калтаклаб ташлаган одамдай жойидан зўрга кўзгаларди. Уни оила ташвиши, болалар қувончи қизиктирмай қўйганди. Умри «Қўйлик» бозориде ўтарди. Ҳар кўни мева-чева растасини бир айланниб қорнини тўйгизарди. Унинг бу ҳолини сотувчилар ҳам билиб, «бозор қилмайдиган харидор» деб қўлиб қўйишарди.

Бозорда ўғри ҳам, тўғри ҳам кўп деганлариде Сайфулланнинг ўзига ўхшаган улфатлари анчагина эди. Героин учун ҳеч нимадан қайтмасди. Турли йўллар билан топилган пуллар ҳисобига оғу сотиб олиб баҳам кўришарди.

«Қўйлик» бозоридеги нарқохизматчилар ҳам мижозларини яхши биларди. Шу йилнинг 15 сентябрь кўни соат 11 ларда Сайфулла бозорда нарқохизматчи Галия исми аёлни учратиб, 5000 сўмга бир «чек» героинни сотиб олди. Пулни олган Галия мижозига одатдагиде хизматини тақдир қилди.

— Ёнимда шприц ва «Тошкент суви» бор. Бир доза уриб қўйми? Сайфулла эса хайр манзурини насия қилди:

— Раҳмат, бозорда «қўлоқ»лар ўралашиб қўрибди. Улфатлар билан бошқа жойда кайф қилмоқчимиз.

Шундай деди-ю улфатларининг ёнига боришга ҳам сабри чидамади. Бозордаги дорихонадан шприц сотиб олиб, ёнида кўтариб юрган «Nestle» сувини очиб героин билан аралаштирди. Кейин ҳоҳатхонага кириб, билалига уқол қилди. Бу ишни шўнчалик тез бакардики, кўрганида тажрибали ҳамширалар ҳам яшавор деб юборарди.

Сайфулла энди борлиқни унутди. Кайфияти кўтарилди. Улфатлари ёдида тушиб, уларнинг олдида борди. Кўп ўтмай улар «Жигули»га ўтириб, тушлик қилиш учун одатдагиде «Нагис» кафееси томон йўл олишди. Пойтахтнинг «Бектемир» шўқҳўсасидан Ҳўсейн Бойқаров кўчасига қайрилишганда кўтилмаганда милиция ходимлари машина ҳайдовчисига тўхта шўсирасини қилди.

«Кайсидир номад сотибди» дея ҳаёлидан ўтказди Сайфулла. Сўнг ишнинг пачаваси чиқшини сезиб героинни ёнида уқлаётган ўртоғи Халилнинг кўртаси чўнтағига билдирмай солиб қўйди. Милиция ходимлари ўзларини таништириш ва фуқароларнинг шахсини аниқлаш бўйича текширув ўтказилаётганини айтиб, уларни Миробод туман ИИБга олиб боришди.

Текширишда Сайфулла уч йилдан буюн героин истеъмол қилишини, ИИБ ходимларини кўрганида қўриб кетиб Халилнинг чўнтағига героин солиб қўйганини тани олди.

Яқинда Сайфулла Инагомовнинг қилимиши жиноят ишлари бўйича Бектемир туман судида қўриб қилибди, унга қўнуний жазо тайинланди. Кўза кунда эмас, куниде синиде деганлари шу бўлса керак.

Ўқтам САИДОВ, Бектемир туман прокурорининг ёрдамчиси

BIR JINOYAT TAFSILOTI

Қора курси. Унга ўтирган ўспиринларнинг боши эгик, кўзлари нам, хаёли паришон. Ахён-ахёнда атрофга қарайди, лекин ҳеч кимни кўрмайди. Қотилларнинг ёши йигирмалар атрофида бўлса-да, тўрт нафари суднинг қора курсисига аввал ҳам ўтириб улгуришган. Кўзларини жаҳолат кўр қилмаса бойлик, пул деб инсон боласини ваҳшийларча ўлдиришармиди?

РЕЖА

Ҳаммаси Шерзоднинг уйдаги зиёфатдан бошланди. Яқиндагина фарзандли бўлган йигитниқига улфатлар тўпланишди. Ўртоғи Азизхон ўзи билан бирга Амин исмли танишини ҳам бошлаб келганди.

— Энди бир эрийсан-да, оғайни. Худо ҳаммагоям фарзанд беравермайди. Бунинг устига ўғил бола. Саховатингни кўрсат, бир мазза қилайлик.

— Гап бўлиши мумкинмас. Биз дўстлардан мол-дунё уёқда турсин, жонини ҳам аямайдиган йигитларданмиз. Бироз суҳбатлашиб ўтиринглар, беш дақиқада барчасини «есть» қиламиз.

Шерзод шундай деб катта кетворди-ю, ҳовлига чиқиб ўйлаб қолди. Чўнтагида хемириям йўқ, уйда масаллиқлар бор-у, ўша «зорманд»дан қолмаган. Шу пайт миясига келган фикр Шерзоднинг мушқулини осон қилди. У акасида қарз олиб, яқин-атрофдаги дўконга бориб келди.

Учовлон улфатчиликни бошлашди. Ароқни ичгач, ҳар ким ҳар хил ҳолатга тушади. Кимдир хушчақчақ бўлса, биров йилгайди. Турмуш муаммоларини эслаб қолганларнинг ҳасратидан чанг чиқади.

Кайфи бироз ошди, негадир Амин ҳам уйдаги кўнгилсизликларни эслаб қолди:

— Синглим анчадан бери бетоб. Дўхтурлар даволашга кўп пул кетади дейишяпти. Бизда эса пулнинг ўзи йўқ. Нон ёниб сотиб, зўрға кун кечираямиз. Бошим қотиб қолган.

Бу гапни эшитиб, Азизхон хушёр тортиди. Анчадан бўён бир режасини амалга оширишга шерик излаётганди. Мана, топилиди. Пулга муҳтож одам ҳеч нимадан қайтмайди. Айниқса, Амин каби илгари ҳам жиноят қилганлар. Яхши номзод, фақат уни кўндириш керак, холос. Кайфи тарақ, бошини сарак-сарак қилаётган Шерзод ҳам сафга қўшилса-ку, иш янада осонлашарди.

Пихини ёрган Азизхон гапни узоқдан бошлади:

— Пул топишининг йўллари кўп. Биргалашиб ҳаракат қилсак, тезда бойиб кетардик. Афсуски, сизларда на ирода, на шижоат бор.

— Нималар деяпсан, оғайни. Бизга нима қилпти? Бирор режанг бўлса айт кўп чўзмасдан, — шоша-пиша гапга аралашди Амин. Бугаларни эшитиб Шерзод ҳам анча хушёр тортиди.

— Менда яхши бир режа бор, фақат қалтирсроқ, уни биргалашиб «пиштиби» олиш керак.

— Қўлга тушсан-чи, Қамашади-ку? — илгари ҳам судланган Амин савол ташлади.

— Қўлга тушсанг албатта қамайди. Биз эса қўлга тушмаймиз. Бу сир-ку, лекин ишонганимдан сизларга айтаман. Яқинда дўстим Феруз билан Вобектда яшовчи бир бойваччининг уч юз минг сўмлик нарсасини ўмарди. Мана, кўз олингда ўтирибман —

ҳеч ким қамагани йўқ. Пул-та режа, ишончли шерик бўлса ошиғим олчи деявер.

Азизхоннинг гапларини тинглаб ўтирган икки улфат ўзлари ҳақида ўйлашарди. Мана, йигирмага кирган бўлсалар-да, на бирор ерда ёлчишиб ишлашди, на ўқишди. Олдинги қилмиши учун ҳамма улардан ўзини четга олади. Пул бўлса, обрў, хурмат, барча-барчасининг ўзи эшик қўқиб келади. Энди ўзларини кўрсатадиган пайт келди.

Асли гиждувонлик бўлган Азизхон режанинг қалитис томонини ошқор қилиш фурсати етганини англади. Икки самарқандлик улфат бутун вужуди қулоққа айланиб, уни эшитишарди.

— Гиждувонда бир одам бор. Пули жудаям кўп. Жуда расво одам. Барча бойлигини сейфда сақлайди. Сизлар унинг уйига киргач, уриб беҳуш қиласизлар. Сейфнинг қалитини олсак бўлди, пул бизники даяверинглар. Мени танийди, шу сабаб кейинроқ кираман.

Учовлон режани анчагача муҳокама қилиб, охири қатъий тўхтамга келишди.

БОСКИН

Кейинчалик гуруҳ аъзоларининг сафи яна кенгайди. Азизхон эски ҳамтовогои Ферузни, Амин Алишер исмли танишини ишга жалб этди. 2002 йилнинг 20 октябрь куни кеч соат тўққизларда бешовлон гиждувонлик Саттор Раҳимовнинг ҳовлиси олдида эдилар.

Уйда хонадон соҳибининг қизи борлиги сабаб йўл бурилишида қулай фурсатни ку-

тиб туришди. Режага бироз ўзгариш киритилди.

— Саттор ака уйда йўқ. Ҳов ана, қизи чиқиб кетаяпти. Демак, ҳовлида ҳеч ким қолмади. Лекин Саттор акасиш иш битмайди. Сейфнинг қалитини доимо ёнида олиб юради. Уч миллион сўм пули бор, — шерикларини руҳлантириш мақсадида Азизхон тинмай гапирарди. — Мен Амин билан Саттор акани топиб келамиз. Хушёр бўлиб

нинг катта табақаси икки-уч итаришда синди. Шерзод билан Алишер кўчада қоровулликда қолди. Қолганлар сейфни бузишга нарсга излашди. Кимдир лўм тоғди, бошқаси темир кесувчи мослама. Азизхон қаердандир тоғпан автомашини шинаси, бир шиша ароқ ва «Кока-кола» ичимлигини дарвоза ёнига элтиб қўйди. Шерикларига «иш битгач, юваниз» деди. Ҳарчанд уринишмасин, сейфни очолмадилар. Шу пайт Шер-

ҚАЛТИС

зод кўчада машина тўхтаганини айтди. Улар ҳовлининг қоронғи бурчагига яшириндилар. Саттор ака тўғри улар томон кела бошлади. Азизхон сал ёруғликка чиқди-да, хонадон эгасини алдаш мақсадида гап бошлади:

— Кўчада бизни меласалар қувди. Ҳовлингизга яширинишга мажбур бўлдик. Мана, ҳаммамиз жамул-жаммиз. Базмни давом эттирсак ҳам бўлади.

Саттор ака бу гапга ишонмади чоғи, оёқ остида нимадир оломқочи бўлиб эгилди. Шу пайт Азизхон қаққонлик билан унга яқинлашди-да, кўрагига пичоқ урди. Саттор ака «вой» деб яна букчайган, орқа томонидан ҳам қучли оғриқни сезди. Кўзи қонга тўлган Азизхон пичоқ уришда давом этарди. Энг даҳшатлиси кейин бошланди. Талончиларнинг барчаси хонадон соҳибига ташланишди. Шерзод бошига темир ҳокандоз билан урди, Амин лўмини ишга солди. Азизхон йиқилиб ётган Саттор аканинг чўнтагидан сейфнинг қалитини олди. Сейфдаги пулларни олиб кетаётганларида Азизхон Аминга пичоқни берди.

— Бор, анавунинг бошини ол. У ҳали тирик. Тирик киши биз учун хавфли.

Амин чалажон ётган Саттор акага яқинлашди. Азизхоннинг буйруғини бажармаса-да, ҳаёт билан видолашаётган инсоннинг танасига бир неча бор тиг урди.

ХОТИМА

Тезкор чора-тадбирлар натижасида қотиллар кўп ўтмай қўлга олинди. Суд ҳукми билан уларга тегишли жазо тайинланди. Шу ўринда айрим мулоҳазаларимизни баён этсак. Баъзи одамлар бир марта хато қилса, иккинчи марта қаддини билиб босишади. А.Аъзамов, Ш.Муродов, М.Қодиров, Ф.Бозоровлар бундан мустасно. Шундай бўлмаганда улар такрор жиноят содир этишмасди. Тонганларига қаноат қилмай, бировнинг мол-дунёсига кўз олайтирган йигитлар ёлчилик ажиб даврини темир панжара ортда ўтказишга мажбур бўлишди. Ноқобил фарзандлар дастидан оталарнинг қадди буқилди, қариндошларнинг боши эгилди.

Ёшларни тўғри йўлга бошлаш, ўқишини назорат қилиш, иш билан таъминлашга эътибор қаратайлик.

Раҳмон ФАЙЗИЕВ,
Гиждувон туман прокурорининг ўринбосари.
Амрулло САМАДОВ,
«Нур» мухбири

AJAB SAVDOLAR

— Тоғажон, мени олиб кетинг! Кабуртардек отилган қиз қондошлари қушовида дув-дув йиғларкан, бирин-кетин зебу зар, қўйлак ва рўмонларини «қудалар» бошидан ошириб отарди... Ана шунақа гаплар. Вояга етмаган қизнинг ҳуқуқини поймол қилган Қалдибек Нурбоев ЖКнинг 136-моддаси билан айбли деб топилиб, унга икки йил ахлоқ тузатиш ишлари жазоси тайинланди.

Агар севиб севдирилмасангиз, унда «олиб қочиш», ёхуд иссиқ-совуқ қилиш билан бахтга эришиш душвор эканлигини тушуниш вақти нахотки келмаган бўлса-чи!

Толиббой ТУРДИМОВ,
Учкудук тумани прокурори

Куз фаслига бағишланган тадбир байрамона ўтди. Лицей қизлари Орай, Лаззат ва Асимлар тадбир таассуротларидан сўзлашганча ўз гузарига яқинлашганларини сезмай қўлишди. Орай ва Асим хайрлашиб уйлари

томон кетишди. Лаззат эса ширин туйғулар таъсирида йўлида давом этарди. Айни шу пайт рўпарасига машина келиб тўхтади-ю, ундан бир нотаниш йигит тушди. — Шошма, Лаззат, сенда гапим бор!

— Аяжон, — қиз ҳадик билан йигитдан қочишга тушди. Аммо Жинес уни тутиб олди-да, даст кўтариб очик эшикли «Москвич»нинг дўқ ўриндигига мажбуран ўтқизиб қўйди. Машина шашт билан юриб кетди.

Ҳайдовчидан бўлак яна тўрт йигит уввос тортаётган нозанинга бепарво тикилиб ўтиришарди.

— Номардлар, мени қаерга олиб кетяспизлар?! Уйимга элтиб қўйинглар!

— Қўрқма, Лаззат. Мен сени уйимга олиб кетяпман. Сенга уйланаман. Хов, сен, машинани «Бедер ота» зиёратгоҳига қайда, билдингми?!

Сулув қизалоқ секин бурилиб қатъият билан гапирган йигитга қайрилди.

— Қўзим уचाётгани йўқ сенга! — шундай деди-ю, уввос тортиб йиғлай бошлади.

Зиёратгоҳдан ўтиб тўппа-тўғри ошик йигит Жумабек Еш-

нязовнинг ҳовлиси ёнида тўхташди. «Келин»нинг ташрифидан воқиф бўлган хонадон аёллари изма-из чиқиб, қизни ўраб олишди. Унинг қаршилигига дуч келишгач, битта ишорат билан йигитлар қаллиқни безатилган хонага олиб бориб қўйишди. Энди бу тақаллуфлар ихтиёр-мажбурий тарзда бажарилаётган эди. Шу аснода келин қўғирчоқдей безатилди. Хотин-халаж кетма-кет унинг пешонасидан ўпиб сийлашарди.

Қаршилик қилиш бефойда эканлигини тушунган қиз охири «Кавказ асириси» фильмидаги Нинага ўхшаб ўзини хушнуд тутишга ҳаракат қилди. Мўмиққобил, умрида кўрмаган кўёв, ҳуфийна қуд-андалар қушовида ўтирган келин бамисоли игнада ўтирарди.

Шу пайт эшик тақиллаб қолди. Не кўз билан кўрсинки, қавмлари унинг изидан топиб келишибди.

Ўзбекистон делегацияси шу йилнинг октябр-ноябр ойларида Халқаро ҳамкорлик бўйича Япония агентлиги (JICA) томонидан кичиккорлик мамлакатда ўтказилган «Хуқуқий ва юридик соҳаларда ҳамкорлик» мавзусидаги илмий-амалий анжуманда иштирок этди. Япониядаги турли давлат идоралари ва жамоат ташкилотлари, трансмиллий корпорациялар, ўрта ва кичик корхоналарда бўлганимизда, шунингдек, илмий конференция ва давра суҳбатларида иштирок этганимизда япон жамоатчилигининг республикамизда олиб борилаётган ислохотларга хайрихоҳлик билдираётганига гувоҳ бўлдик.

Японияда 1963 йилда қабул қилинган «Ўрта ва кичик корхоналар ҳақида»-ги ва 1967 йилда қабул қилинган «Ўрта ва кичик корхоналарни модернизациялаштириш тўғрисида»-ги қонунлар мулк эгаларига ҳаққий имтиёзлар бериб, уларнинг бақувват корхонага айланишига имкон яратган ва пировардида мамлакат савдо балансида экспортнинг импортдан анча юқори бўлишини таъминлаган.

Мамлакатда 5 млн.га яқин кичик ва ўрта бизнес корхоналари фаолият кўрсатмоқда, 15 мингдан ортиқ йирик корхона ва компаниялар мавжуд. Меҳнатга яроқли аҳолининг 64,9 фоизи кичик ва ўрта бизнес билан машғулдир.

Кўпчилик япон ҳуқуқшунос олимларининг таъкидлашича, мулкчилик тўғрисидаги қонунчиликни тақомиллаштиришга эришилгани иқтисодий ривожланишга катта таъсир кўрсатган. Япония суд тизими ҳақида кичкина тўхталадиган бўлсак, у ерда алоҳида макомга эга бўлган конституциявий, ҳарбий, ҳўжалик, фуқаролик ва жиноят ишлари бўйича судлар йўқ. Фақат Япония Олий суди мавжуддир. Қолган судлар эса Олий суд таркибиде фаолият кўрсатади.

Қолаверса, судда кассация инстанцияси йўқ бўлиб, ишлари икки марта апелляция инстанциясида қўйи босқичда қўришга йўл қўйилади, холос. Жиноят ва фуқаролик ишлари қўрилади-

ган суд мажлисхоналари тўлиқ компьютерлаштирилган бўлиб, гувоҳнинг суд залига келишига эҳтиёж бўлмаса ёки лозим деб топишган ҳолларда суд мажлиси телемулкот тарзида олиб борилишига имконият яратилган.

Япония фуқаролик кодекси бўйича ер ҳуқуқига алоҳида эътибор қаратишган. Япония ҳудуди ороллардан иборатлиги ва ер танқислиги сабабли ерни ижарага беришда унинг марказга яқинлиги ва шароити алоҳида эътиборга олинади ва ижара ҳақи ҳам шунга мутаносиб равишда катта бўлади. Ердан оқилонга фойдаланилмаган ҳолларда у зудлик билан олиб қўйилади.

Япония қонунчилиги бўйича кишлоқ ҳўжа-лиги учун мўлжалланган ерлардан 4 гектаргача ерни ижарага бериш вилот гўбернатори томонидан, 4 гектаридан ортиқ ерни ижарага бериш масаласи ҳукумат томонидан ҳал этилади.

Фуқаролик ишлари бўйича Токио шаҳар судида низоли бичо ва иншоотларни сотиш тартиби билан таъинланганимизда, мулкчи суднинг ўзи нархлатиб сотувни амалга ошириши, мулк сотилганидан кейин харидорнинг аризаси билан мулк сотилганига йозасидан эгалик ҳуқуқини белгилловчи буйруқ берилганининг гувоҳи бўлдик.

лар ишлаб чиқарадиган «Санавита АГ» фирмаси тузил-
жақ қўшма корхонанинг таъ-
сисчиси бўлди.

Халқаро дастурлар бўйича доривор моддалар ишлаб чиқариш ва сотиш бир қатор мажбурият ва талабларга риоя қилишни тақозо этади. Бу талаблар Европа Иттифоқи томонидан фармацевтика заводларига қўйилади. Шу сабабдан Тошкентда қўриладиган завод Европа стандартларини инобатга олган ҳолда лойиҳалаштирилди.

SO'RANG, JAVOB BERAMIZ

Медалнинг икки томони бор деганларидек, республикамиз аҳолисининг соғлиғи хусусида қайғуриб, иссиқ-совуқ, демай жавлон ураётган бир қўшма корхона хусусидаги маколани эътиборингизга ҳавола этишдан қўзлаган мақсадимиз ҳам икки-
Биринчидан, республикамизда хорижий мамлакатлар билан тенг асосларда турли алоқаларга киришадиганини кўрсатиш бўлса, иккинчидан, шу мулкотлар самараси ўлароқ юртимизда ташкил этилган қўшма корхоналар фаолиятини баҳоли қудрат ёритишдир.

Собиқ тузум даврида мамлакатда доривор моддалар ишлаб чиқариш масаласини ҳал этиш СССР Медицина саноати вазирлиги зиммасида эди. Вазирликнинг қарорига қўра фармацевтика саноати фақат РСФСР, Украина ва Белоруссияда ривожлантирилган, бошқа иттифоддош республикаларда доривор моддалар ишлаб чиқарилмас эди. Бунинг натижаси ўлароқ, Ўзбекистон ҳам мустақилликни қўлга киритган давларда ўзининг фармацевтика саноатига эга эмасди. Шунинг учун барча энг керакли дориларни четдан сотиб олишга мажбур бўлди. Бир неча йил давом этган бундай ҳолатдан кейин Ўзбекистонда ҳам бирин-кетин доривор моддалар ишлаб чиқарадиган қўшма корхоналар ташкил этилди.

Германиялик ҳамкорлар билан қўшма корхона яратиш гоёси 1996 йил апрель ойида, «Соғлиқни сақлаш-96» кўргазмаси ўтказилаётган пайтда тутилган ва «Режалар тўғрисида протокол» деган ҳужжат имзоланган эди.

Ўзбекистон томонидан «Ўзфармсанот» концернининг «Ўзфарм» ишлаб чиқариш бир-лашмаси ҳамда «СИТ-фарм» фир-маси, Германия томонидан эса ЮНИСЕФ, Бунжаҳон соғлиқни сақлаш ташкилоти ҳамда бошқа бир қатор халқаро ташкилотлар тавсия этган номенклатура бўйича дори-дармон-

ХАЛҚ САЛОМАТИГИ ЙўЛДА

Шундай қилиб, 1999 йилда тузил-
ган «Таш-Тамед-Фарма ЛТД» Ўзе-
бекистон-Германия қўшма корхонаси
«Т-Исептол» деган дорининг биринчи
кутисини ишлаб чиқарди.
Корхонада йилига 150 млн.
дона ҳалдори ва капсула
ишлаб чиқариш режалаш-
тирилган эди. Ҳозирги кун-
да бу ерда дори ишлаб чи-
қаришининг юксак санита-
рия маданиятини таъмин-

лайдиган махалли дорилунослар хиз-
мат қилмоқда. Корхонанинг етакчи
мухтаassisлари Германияда ҳамда
Ўзбекистон Соғлиқни сақлаш вази-
рлиги доривор моддалар ва медицина
техникаси сифатини назорат қилиш
бош бошқармасида, «Ўзфарм-сано-
ат» ташкил этган семинарларда ма-

лакисини оширишди. Буларнинг бар-
часини амалга оширишнинг қандай
ҳуқуқий асослари бор деган савол
туғилиши мумкин. Маълумки, қандай-
дир давлатлараро ташкилот ёки кор-
хона тузилса, унинг маълум ҳуқуқий
асослари бўлиши лозим. ГФР бирин-
чилардан бўлиб Ўзбекистонни муста-
қил давлат сифатида тан олган эди.
Шундан бери ўтган давр мобайнида
икки мамлакат ўртасида турмушнинг
турли жаҳадларида Ўзуро ҳамкорлик
тўғрисида ҳукуматлараро битимлар
имзоланган. «Таш-Тамед-Фарма

Россия ҳудудида асосий няяти пул
топиш бўлган, билиб-билимасдан турли
дориларни ишлаб чиқараётган фир-
мачалар ёмғирдан кейинги қўзжор-
индек қўлаиб кетди. Бир неча марта
ўзим ҳам бундай «дори»ларнинг қур-
бони бўлдим. Бошогрик дори деб
Россияга қатновчи «ишбилармон-
лардан «цитрамон» ва «аналгин» до-
рилари аптекалардаги қараганда
арзонроқ бўлгани учун сотиб олдим.
Аммо уларнинг оддий бўрдан фарқи
йўқлигини қўриб хайрон қолганман.
Ўзбекистон-Германия қўшма корхо-

Шамоллаб қолганимизда дўхтир «Бисептол» деган
ҳалдори ичишим лозимлигини айтиб, рецепт ёзиб
берди. Дорихонада эса менга «Т-Исептол» деган
дори беришди ва мана шу энг ишончли ва қучлиси
дейишди. Аммо, мен номи бошқача бўлганлиги са-
бабли олишга қўрқдим. У қанақа дори, уни ким ишлаб
чиқаради? Шулар ҳақида маълумот берсангиз.

Ҳалимбой САЛИМОВ
Тошкент шаҳри

наси эса бутун дунёда маълум ва
маъқул бўлган «Т-Ленициллин», «Т-
Стрепто», «Т-Эритро», «Т-Докси», «Т-
Левомиситин» каби қўшма турдаги

дориларни ишлаб чиқармоқ-
да. Аммо улар битимда на-
зарда тутилганидек, Евро-
падаги худди шундай дори-
лардан анча арзон нарх-
ларда сотилади. Дорилар
олишдаги «Т» ҳарфи «Таш-
Тамед-Фарма ЛТД»нинг
бош ҳарфи бўлиб, фирма белгиси
сифатида хизмат қилади. Ушбу дори-
ларнинг аввалига хомашёси, сўнг
тайёр бўлгани биринчи навбатда Гер-
манияда текширувдан ўтказилади.
Сўнгра Ўзбекистон Соғлиқни сақлаш
вазирлигининг доривор моддалар си-
фатини назорат қилиш ва стандар-

SAFAR TAASSUROLARI

юқори прокуратуралари, шаҳар ва туман
прокуратуралари мавжуд. Олий прокура-
туранинг Бош прокурори император то-
монидан тайинланади ва мамлакат бўйи-
ча прокуратура идораларига ягона раҳ-
барликни олиб боради. Бош прокурор ҳеч
кимнинг олдида ҳисобдор эмас, фақат
шахсий масъулиятни ҳис этиши қонун билан
белгиланган.

Японияда жиноят иши қўзғатиш масаласи
прокурорнинг мулк ваколати бўлиб, суд ёки
бошқа бирон-бир идора жиноят иши қўзғатиши
мумкин эмас. Аниқланган ҳолат бўйича жиноят
иши қўзғатиш ёки даъво қўзғаш прокурорнинг
зиммасидаги вазифа. Прокурор ишнинг ҳо-
лати, айбланувчининг ёши, жиноятнинг оғир ё
енгиллигига қараб иш тутайди.

Прокурор давлат айбловини қувватлаш да-
вомида суд олдида ишни қўриб чиқиб, адолатли
қарор қабул қилиш ҳақида талаб қўйди. Суд
қарорларининг қонунийлигини текширади ва
ноқонуний қарорларга протест келтириш вако-
латига эга.

Шунингдек, прокурор суд қарорининг ижро-
си бўйича назорат ва раҳбарлик қилади.

Япония прокуратура идоралари билан рес-
публикамиз прокуратура идораларининг вако-
латлари ўхшашдир. Жумладан, айбдор шахс-
ларни ушлаш ва ҳибсга олиш учун рухсат
бериш, судда давлат айбловини қувватлаш ва
хоказолар шулар жумласидандир.

Прокуратура идоралари томонидан тергов
қилинган ишлар бўйича айбланувчи судда қон-
ган тақдирда, унга етказилган зарар давлат
томонидан тўлаб берилиши қонун билан қафо-
лланган.

Бу борада олиб боришган ўзаро манфаатли
ҳамкорлик муваффақият гарови эканлигига
амин бўлдик.

У. ТЎХТАМИШОВ,
Ўзбекистон Республикаси

Бош прокуратурасининг бўлими бошлиғи.
Ф. БОЙЗОКОВ,

Сурхондарё вилот прокурорининг
биринчи ўринбасари

лаш марказида, кейин эса мажбурий
тартибда Ўзвастандарт томонидан
синовдан ўтказилган корхона сифа-
тини назорат қилиш бўлимида текши-
рувдан ўтказилади. Бўлим лаборато-
рияси Германиядан келтирилган энг
замонавий асбоб-ускуналар билан
жўхозланган. Шундай қилиб, битта
доривор модда аптека пештахтасига
қўйилганча олти марта жиддий синов-
дан ўтади. Халқимизда «Етти ўлчаб
бир кес» деган ақвойиб макол бор. «Т»
белгиси бўлган дориларни аптека-
лардан сотиб олган беморлар еттин-
чи ўлчашни ҳақида ўтказиб, бу до-
риланинг ҳақиқатан ҳам дардларга
маълум эканига амин бўладилар.

«Таш-Тамед-Фарма ЛТД» дори-
вор моддалар ишлаб чиқариш сифат
маданиятини яратганлиги сабабли
2002 йилда Парижда бўлиб ўтган
World Quality Commitment (WQC)нинг
19-халқаро конференциясида «WQC
International Star Award-2002» муко-
фотини олишга муваффақ бўлди.

Сил касалига қарши кураш халқа-
ро дастуриде иштирок этиш учун ушбу
корхонанинг таллаб олинчиси ҳам бу
ерда ишлаб чиқарилаётган дори-дар-
монларнинг юқори сифатли эканли-
гидан гувоҳлик беради. Ўзбек олим-
лари қўшма корхонада ишлаб чиқари-
ладиган дорилардан фойдаланиб,
ушбу оғир касалликни асоратсиз да-
волаб юборишнинг юқори самарали
усулларини ҳаётга татбиқ этмоқда-
лар. «Таш-Тамед-Фарма ЛТД» кела-
жака ишонч қўзи билан қарайди.
Ҳозирги кунгача у 1,6 млрд. сўмлик 3
млн. кути дори-дармон ишлаб чиқа-
риб, беморларнинг оғирни-
енгли қилди. Олинган
фойданинг бир қисмини гу-
манитар ва хайрия ёрдами
сифатида турли муассаса-
ларга, жумладан, ноғирон
болаларни реабилитация
қилиш марказига, болалар

уйлари ва хайрия жағмарларига
ўтказиб бериб, фақат беморларни
давлолаш эмас, балки муҳтоқларнинг
дилчини ҳушуд этиш ишига ҳам катта
ҳисса қўшмоқда.

Йўлдош ПАРДА,
«НУҚУҚ» муҳбири

TO'YXAT O'RNIDA

Сафар кўп ажойиб нарсда-да. Айниқса, олис-олисларга йўлга чиксангиз. Автобусдами ёки ҳозир таксига айланиб кетган «Дамас» ё «Тико»дами, ўриндиқда ёнма-ён ўтириб қолган ҳамроҳингиз билан албатта сўхбатлашасиз.

Яқинда Тошкент сафаридан қайтаётиб, янги сўхбатдошлар билан гурунглашиб келдим. Бири китобхон экан. Рост, қувонч кетдим. Тошкент ортда қилиб, довоғна ҳам кўтарилиб бораёпмиз-ки, у китобдан бош кўтармайд...

— Қанақа китоб ўқиясиз ўзи? — сўрайман охири ҳамроҳимдан. У жавоб бермай қўлидаги китобни қийшайтириб, муқавасини кўрсатди. Алишер Ибодинов, «Латофат дўқонидаги қатл».

— Ие, — деб юборибман ҳаяжон ичда, — шаҳардаги магазинлардан олдингизми, қайси-сидан?

Хамроҳим китобни ёпиб менга қаради:

— Магазиндан эмас, ўртоғимдан олдим. Аниқ-

кишларнинг орзу-армонлари, оғриқларини яхши билган қаламқаш дўстимизнинг асарларида шу боис ҳам ёлғон ёхуд уйдирма йўқ.

...Яқинда китоб жавонимни титкилаб туриб, сувоғозга ўралган эски китобни топиб олдим. Муқовасиз, саҳифаларига доғ тушган бу эски, яъни XVIII асрнинг иккинчи ярмида Санкт-Петербургда нашр этилган китоб менга 1977 йилда Фарғонада бўлган сув тошқинини эслатди. Ўша кунлари мен қийин-қистовга олиб, Алишернинг қўлидан шу китобни деярли тортиб олган эдим.

Гап шундаки, ўша етмиш еттинчи йил ёзидаги дахшати сел Фарғона шаҳрига шиддат билан бостириб кириб, шаҳарнинг каттагина қисмини

А.А. ИБДОДОВНИНГ ХАЗИНАСИ

роғи, тортиб олдим.

— Ана холос... Нега тортиб олдингиз?

Хамроҳим беамни туюлган саволларимдан тезроқ қутулмоқчи бўлди шекилли, жавобни лўнда қилди:

— Шу китобни тополмай юрган эдим. Бирдан ўртоғимнинг уйда қўриб қолдим. Бериб тур десам, унамади. Ўзим қўлдан икки баравар қимматга олганман, ўзинг «Отчолар» бозорига бориб сотиб ол деди. Нима, менинг вақтим бора-канми? Берасан, бир ҳафтадан кейин олиб келиб бераман дедим. Шу...

Лотореймага ютук чиққан пайтлардама бунақа қувонмаган эдим. Китобнинг талаш бўлса, катта халиғидақа бозорларга ҳам чиқиб кетса, бу бахтга қайси ёзувчи эриша олади?

Лекин, эриша олганлар битта-иккита бўлсам бор. Шулардан бири Алишер Ибодинов бўлиб қилди.

Мен бугунги кунда таваллудининг эллагинчи йиллини қарши олаётган Алишер Ибодиновнинг бутун ижодий йўли, асарлари ҳақида гапириб ўтирмайман. Ўз вақтида раҳматли Асқад Мухтор адабиёт майдонига илк қадамларини қўяётган А.Ибодиновга ўз бахосини бериб, унинг келажига катта умид боғлаган, устоз Одил Ёқубов ҳам ёзувчи қаламига тан бериб, йўл-йўриқлар кўрсатган эди.

Алишер устозлар ишончини оқлади. У билимдон, дунёқараш кенг, содда, ишонарли, халқона тилда ёзидаган қаламқаш. Бу нарсга етмиш-инчи йилларда ёзган «Қўёш ҳам олов» ҳикоясидаёқ ярқ этиб кўзга ташланган эди. Ҳикоячилигимизда катта воқеа бўлган бу асар ўша вақтда АҚШнинг нуфузли журналларидан бирида таржима қилиниб чоп этилган ва «юқори»нинг қаламқашга нисбатан таъна-ю дашномларига сабаб бўлган эди.

А.Ибодиновнинг собитқадмлик билан асардан-асарга ўсиб борди. Сўнгги йилларда қатор ажойиб қиссаларни китобхонларга тақдим этди. Юқорида айтганимиз — «Латофат дўқонидаги қатл» бир неча детектив қиссалар жамланган ва китобхонлар ўртасида қўлма-қўл бўлиб юрган салмоқли китобдир. Муттасил меҳнат ва изланишлар ҳосиласи сифатида ёзувчининг «Сўнгги темир» ва «Зулм базми» романлари ҳам дунёга келдики, халқимиз тарихи ва бугунги куниндан ҳикоя қилувчи би янги асарлар, шубҳасиз, ёзувчининг қамолотидан дарак беради.

Мен Алишер Ибодиновнинг ижодини дурустгина биламан десам адашмайман. У жуда меҳнатқаш ва изланувчан. Мутлоалани сира тўхтатмайди. Энг муҳими, яратганининг ўзи унга катта истеъдод ато этган. Шунинг учун бўлса керак, ҳикояларидан тортиб романларига ҳам ҳаёт ҳақиқатини — унинг қувонч ва изтиробларини юксак бадий маҳорат билан ифода этган. А.Ибодинов асар воқеаларини ўйлаб топиб эмас, ҳаётнинг ўзиндан олиб ёзди. Олдий халқ ичида бўй чўзган, олдий

ҳароб қилди. Бундайроқ уйлари қулатди, санат қорхоналари, муассасалар, магазинлар, кўп қаватли уйлarning ертўралари бадбўй лойқа сув билан тўлди. Шаҳарда шунақа воқеаларни қутиб юрадиган талончиларнинг кўни тўғди. Улар йирик дўқонлар, тилла магазинларига суқулиб кириб, талончилик қилишга тушишди. Милиция уларга қарши имкон борица қурашарди. Шуёқли қўринган шахслар тўхтатилиб, тинтув қилинарди.

Шундай кунларнинг бирида шаҳар марказида бир қоп алланамани ортмоқлаб олган ёшгина йигит шошиб борарди. Шу пайт қаршисидан тўртта миршаб чиқиб қолди. Уларнинг каттаси қоп кўтарган йигитнинг йўлини тўсди.

— Тўхта! Қопингга нима бор?

— Бу... халиғи... Китоб.

— Китоб эмас! Қани, ерга ағдар, тез!

Миршаблар қўрқовида турган йигит китобни йўлакка ағдарди. Қарашса, лой, балчиққа беланган, сувага бўккан китоблар...

Талончини ушладик деб ўйлаган миршабларнинг ҳафсаласи пир бўлди. Каттаси йигитга қараб зарда билан:

— Буларни бошингга урасанми? — деди. Йигит вазминлик билан бош силкаб қўйди. Энциси қотган миршаблар ундан ўзоқлашди.

Алишер ўша кунлари қайси бир хонадон ертўласида и ўз даврида машҳур бўлиб, кейин эсдан чиқиб кетган ҳусусий кутубхонани ҳам сув босганини эшитиб, беихтиёр шу ерга келиб юлган. У улкан ертўладаги китобларни қўригига ташиб чиқишда роса иш берди. Эвазига бир қоп китобни танлаб олган эди...

Каминангиз бу воқеани бежиз келтираётгани йўқ, Алишер Ибодиновнинг барқамол ёзувчи бўлиб етишишида ўша «бир қоп қазина» ҳам роса иш берган бўлса ажаб эмас. Аслида ҳам шундай. Энциси тангандан бўйи унинг йиққани, мол-мулки, хазинаси — китоб.

Мен Алишерни нафақат адиб, балки республикаимизнинг пешқадам ва топқир журналистларидан бири дегим келади. Неча ўн йилликлар давомида у журналист сифатида ҳам қалам тебратиб, хайрли ишлар қилмоқда. Ҳозир Фарғона вилоят прокуратурасининг «Адолат йўли» газетаси муҳаррири.

Аслида журналистқа Алишерга ота қасб. Отаси раҳматли Умархон ака қўп йиллар вилоят газетасида ишлаган таниқли журналист эди. Уни қўнчилик кенг феълли, ҳолатбарор, очикчехра, қувноқ, серуфат инсон сифатида биларди. Отанинг бу фазилатлари ўғилга ҳам шундоқ утган-қўйган.

...Эллик ёш нима деган гап. Ҳали олдинда янги ўн йилликларнинг қўлпаб қатлавлари турди-бараб. Бу ўн йилликларни Алишер Ибодинов қаламидан тарашлаганча ортда қолдириб боришига тилақдошимиз.

Охунжон ҲАКИМ

QOYIL-E...

Машҳурликка ҳар қим ҳар хил йўл билан эришади. Кимдир тарих китоблари саҳифасига номи қора билан ёзилган Геростратга ўхшаб ибодатхонага ўт қўяди, бировлар эса ҳинд йогларидек лангиллаган чўғ устида ялангоёқ юради. Яқинда Нью-Йоркда 519 киши «Гиннеснинг рекордлар китоби»га кириш учун ҳаво совуқ бўлишига

қарамай 16 минут 17 секунд мобайнида жўр бўлиб рожество маҳияларини қуйлади. Аввалги рекорд 517 кишига тегишли эди. Қондага қўра ҳар бир иштирокчидан маҳия шеврларини ёддан билиш, оғзини шунчаки очиб-ёпиб туриш эмас, 15 минут давомида узлуқсиз чинакамига қуйлаш талаб қилинарди.

«Madison Square Garden» концерт залининг қаршисидан, Манхэттен бош почтампти биносининг зиналарида бўлиб ўтган маросимда «Гиннеснинг рекордлар китоби»нинг 12 вакили иштирок этиб, қондага риюя қилинишни қузашиб бордилар.

ОБУНА — 2004

№	Вилоятлар	«Qonun himoyasida» журнали	«Huuquq» газетаси
1.	Андижон	885	1228
2.	Бухоро	140	217
3.	Фарғона	716	1007
4.	Навоий	239	315
5.	Наманган	610	729
6.	Қашқадарё	488	629
7.	Хоразм	532	812
8.	Жиззах	914	990
9.	Самарқанд	554	809
10.	Сирдарё	255	331
11.	Сурхондарё	1536	1986
12.	Қорақалпоғистон Республикаси	230	321
13.	Тошкент вилояти	386	676
14.	Тошкент шаҳри	583	2492
Вилоятлар бўйича жами:		8068	12542

Ушбу жадал кўрсаткичлари вилоятлардаги алоқа бўлимлари томонидан 2003 йилнинг 10 декабрь ҳолати нисбатидан тақдим этилган. Чыгузюмлар оосида тайёрланди.

HISOB-KITOB

УЧ ЮЗ ЙИЛДАН СЎНГ...

БМТ Ер аҳолиси сонининг келгуси уч юз йил мобайнидаги ўсиши прогнозларини эълон қилди. Маълумки, аини пайтда сайёрада 6,3 млрд. киши яшамоқда. Воқелар ўртача даражада ривожлана, 2300 йилга келиб ерликлар сони 9 млрд. нафарга етади. Бироқ аҳолининг қўлай-иши ҳозирги даражада давом этса, гарчи ишон-иш қийин бўлса-да, уч асрдан сўнг бу рақам 134 трлн.га етиши мумкин.

Маъруза БМТнинг Иқтисодий ва ижтимоий ривожланиш департаменти томонидан эълон қилинган. Ушбу ҳужжатга мувофиқ, туғилиш даражаси бир аёлга икки бола атрофида барқарорлашса, қўлайишни тартибга солиш осонлашади ва уч юз йилдан сўнг ерликлар сони 3 млрд. эмас, қамроқ микдорда қўлайиши мумкин. Бунда аҳолининг қўлайишига ўртача умрнинг узайиши ҳам таъсир қилади — 60 ёшдан ошганлар бугунгидай 10 фоиз эмас, 30 фоизни ташкил этади.

Бироқ туғилиш микдоридида оғина ўзгарши ҳам ушбу рақамларни кескин ўзгартириб юбориши мумкин. Ўртача туғилиш даражаси бир аёлга 1,85 болага туғри келса, уч юз йилдан сўнг Ер аҳолиси 2,3 млрд. нафар бўлади. Бу кўрсаткич 2,35 болани ташкил этса, ақунли натижа 36,4 млрд. бўлиши мумкин. Нима бўлганда ҳам ўртача умр узайиши қўлайишга. Ўшанда ерликларнинг қорак қисми Африкада яшайди. Ҳиндистон, Ҳитой ва АҚШ аҳолиси энг қўп мамлакатлигига қўлаве-радидлар.

KRIMINAL

ҚОНЛИ ҚАСОС

Италиянинг жануби-шарқидидаги Спинаццола аҳоли пунктида етмиш яшар кампир етмиш саккиз яшар чолни чўтка билан уриб ўлдириб қўйди, дея хабар беради Reuters агентлиги. Маълум бўлишича, чол-кампир деярли ҳар кун жижжаллашиб туришар экан. Навбатдаги жанжал эса фожеали ту-гаган. Тахминларга қараганда, эр-хотин узок йиллар умргузаронлик қилиб фарзанд кўрмаганлиги ўрта-ларидан оламушук ўтишига сабаб бўлган.

Маҳаллий прокуратура кампир-ни ҳибсга олишга ордер берган. Унинг исми ҳозирча ошқор қилин-мапти.

Ўтганларнинг охирати обод бўлсин!

Тошкент вилояти прокуратура-си жамоаси прокуратура фахрийси Қодирқул ЭГАМКҲУЛОВнинг вафот этганлиги муносабати билан марҳумнинг яқинларига таъ-зия изҳор этади.

«HUUQUQ» yuridik gazeta TA'ISSISCHILAR: O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi, Toshkent shahar va Toshkent viloyati prokuraturalari, «Qonun himoyasida» jurnali Gazetaning ro'yxatdan o'tish tartibi: N 00150. Nashr ko'rsatkichi — 231, 232	Bosh muharrir: ABDUXOLIQ ABDURAZZOQOV TAHRIR HAY'ATI: Bahridin VALIYEV, Dilshod ISLOMOV (Bosh muharrir o'rinbosari), Jahongir SHAROFBOYEV (mas'ul kotib), Lola SHOMURODOVA, Hasan INOYATOV, Muxtor SHODMONOV	Tahririyatga kelgan qo'lyozma va suratlar egalariга qaytarilmaydi. Myaliklarning fikrlari tahririyat fikridan farqlanishi mumkin. Nashrimizdan ko'chirib bosilganda «HUUQUQ»dan olinganligi ko'rsatilishi shart. Tijorat ahamiyatiga molik materiallar ** belgisi ostida chop etiladi. MANZIL: Toshkent shahri, akademik Yahyo G'ulomov ko'chasi, 66. TEL.: 133-82-34, 133-64-72. FAX: 133-26-62. E-mail: info@huuquq.uz. Gazeta tahririyat kompyuter bazasida teriladi va sahifalandi. «HUUQUQ» original maketi.	Gazeta «Sharq» NMK bosmaxonasida o'fset usulida chop etiladi. Korxona manzili: Toshkent shahar, Buyuk Turok ko'chasi, 41. Gazeta haftaniga chorshanba kunlari chiqadi. Sotuvda erkin narxda Navbatchi muharrir: J. SHAROFBOYEV Bosmaxonaga topshirish vaqti: 20.00. Topshirildi: 18.00	Buyurtma G- 0064 12899 nusxada chop etiladi Navbatchi: F. MAMASHARIPOV 12345 78
---	--	---	--	--